

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.4.2015 r.
C(2015) 2771 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do decyzji Komisji

zmieniającej decyzję C(2013) 1573

**w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących zamknięcia programów operacyjnych
przyjętych do celów pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (2007-2013)**

Glosariusz

W celu zachowania przejrzystości i czytelności w niniejszych wytycznych stosuje się następujące pojęcia:

<i>Rozporządzenie ogólne</i>	Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999
<i>Rozporządzenie w sprawie EFRR</i>	Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999
<i>Rozporządzenie w sprawie EFS</i>	Rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999
<i>Rozporządzenie wykonawcze</i>	Rozporządzenie Rady (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
<i>Program</i>	Program operacyjny zgodnie z definicją zawartą w art. 2 rozporządzenia ogólnego
<i>Priorytet</i>	Oś priorytetowa zgodnie z definicją zawartą w art. 2 rozporządzenia ogólnego

WYTYCZNE W SPRAWIE ZAMKNIĘCIA PROGRAMÓW 2007–2013

1. ZAMKNIĘCIE – ZASADY OGÓLNE

Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do zamknięcia programów w ramach funduszy strukturalnych (EFRR, EFS) i Funduszu Spójności wdrażanych zgodnie z przepisami rozporządzenia ogólnego w okresie 2007–2013. Przy opracowaniu niniejszych wytycznych uwzględniono doświadczenia zdobyte przy zamknięciu programów współfinansowanych w okresie 2000–2006.

Zamknięcie programów dotyczy finansowego uregulowania pozostających do realizacji zobowiązań budżetowych Unii poprzez płatność salda końcowego na rzecz właściwego organu każdego programu, odzyskanie kwot nienależnie wypłaconych lub też umorzenie ewentualnego salda końcowego. Dotyczy ono również okresu, do którego wszystkie prawa i obowiązki Komisji i państw członkowskich zachowują ważność w odniesieniu do pomocy na dane operacje. Zamknięcie programów nie wyklucza prawa Komisji do nakładania korekt finansowych.

2. PRZYGOTOWANIE DO ZAMKNIĘCIA

2.1. Szkolenia

Komisja w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi przekaże wytyczne w ramach seminariów/szkoleń, które zostaną zorganizowane w okresie poprzedzającym zamknięcie.

2.2. Zmiana decyzji Komisji dotyczących programów

Wniosek w sprawie zmiany decyzji dotyczącej programu, w tym zmiany planu finansowego w celu przeniesienia środków finansowych między priorytetami tego samego programu w ramach tego samego celu i komponentów celu oraz tego samego funduszu¹, można złożyć przed upływem ostatecznego terminu kwalifikowalności wydatków, tj. do dnia 31 grudnia 2015 r.

Jednakże w celu zapewnienia terminowego przygotowania zamknięcia programów Komisja zaleca przedkładanie wniosków o dokonanie zmiany do dnia 30 września 2015 r. Ostateczny termin kwalifikowalności wydatków ani termin na złożenie dokumentów zamknięcia nie zostaną przedłużone z uwagi na czas potrzebny na rozpatrzenie wniosku w sprawie zmiany.

Wszelkie wnioski w sprawie zmiany planu finansowania obejmującej przeniesienie środków pomiędzy funduszami strukturalnymi (suma środków w ramach EFS i EFRR musi pozostać taka sama przed przeniesieniem i po nim, a przeniesienie może dotyczyć wyłącznie zobowiązań z bieżącego roku i przyszłych lat wskazanych w planie finansowania programu) lub pomiędzy programami należy złożyć do dnia 30 września 2013 r., tak aby zapewnić wystarczający czas na podjęcie decyzji przed dniem 31 grudnia 2013 r.². Zobowiązania roczne wykraczające poza dzień 31 grudnia 2013 r. nie zostaną zmienione.

---

¹ Ma to na celu zapewnienie przestrzegania przepisów art. 22 rozporządzenia ogólnego.

² Zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia ogólnego Komisja przyjmuje decyzję w sprawie przeglądu programu nie później niż trzy miesiące po formalnym przedłożeniu wniosku przez państwo członkowskie.

2.3. Zmiana decyzji Komisji dotyczących dużych projektów

Wniosek w sprawie zmiany decyzji dotyczącej dużego projektu (w tym dużego projektu, który ma zostać rozłożony na etapy) można złożyć przed upływem ostatecznego terminu kwalifikowalności³.

Podobnie jak w przypadku zmian dotyczących programu, przy składaniu wniosków w sprawie zmiany państwa członkowskie powinny uwzględnić fakt, że zgodnie z art. 56 ust. 1 i art. 89 ust. 1 rozporządzenia ogólnego nie ma możliwości przedłużenia ostatecznego terminu kwalifikowalności wydatków ani terminu na złożenie dokumentów zamknięcia. Komisja zaleca zatem złożenie wniosku w sprawie zmiany do dnia 30 września 2015 r., tak aby zapewnić Komisji wystarczający czas na przeprowadzenie dokładnej oceny wniosku w sprawie zmiany.

Do dnia 30 czerwca 2015 r. państwa członkowskie powinny przekazać Komisji wykaz dużych projektów, w odniesieniu do których proponują podział na etapy, zgodnie z sekcją 3.3. wytycznych. Drugi etap powinien kwalifikować się do finansowania w ramach funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w okresie 2014–2020 oraz powinien zostać zrealizowany i ukończony w okresie 2014–2020. Projekt rozłożony na etapy jest postrzegany jako całość i zostanie uznany za ukończony dopiero wówczas, gdy obydwa etapy zostaną zrealizowane w odpowiednich ramach czasowych. Komisja oceni propozycje państw członkowskich w celu uzgodnienia zmienionych harmonogramów zakończenia dużych projektów oraz zmiany decyzji dotyczących już zatwierdzonych projektów (zob. nota komitetu koordynującego fundusze 12/0047/02).

3. KWALIFIKOWALNOŚĆ WYDATKÓW

3.1. Ostateczny termin kwalifikowalności wydatków i właściwe zasady

Zgodnie z art. 56 ust. 1 rozporządzenia ogólnego ostateczny termin kwalifikowalności wydatków poniesionych przez beneficjentów upływa dnia 31 grudnia 2015 r. Zgodnie z art. 78 ust. 1 rozporządzenia ogólnego wydatkami kwalifikującymi się do objęcia wsparciem są wydatki poniesione przez beneficjentów w trakcie realizacji operacji oraz odpowiadający im wkład publiczny wypłacony lub należny do wypłaty na rzecz beneficjentów zgodnie z warunkami regulującymi stosowanie wkładu publicznego. Oznacza to, że oprócz pomocy państwa, w przypadku której wkład publiczny musi zostać wypłacony przed upływem terminu przedłożenia Komisji wniosku o płatność ostateczną, przepisy nie przewidują terminu wypłaty wkładu publicznego na rzecz beneficjentów. Jednak w przypadku instrumentów inżynierii finansowej wkład publiczny powinien być wypłacony beneficjentom do końca okresu kwalifikowalności. Wydatki opłacone przez beneficjentów muszą być uzasadnione opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej.

Przepisy nie przewidują innego wyznaczonego terminu wyboru projektów przez instytucję zarządzającą ani terminu dotyczącego zobowiązań prawnych i finansowych na poziomie krajowym.

Wydatkami kwalifikowalnymi są również następujące wydatki:

- wydatki, o których mowa w art. 56 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, w art. 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie EFRR oraz w art. 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EFS;
- wydatki, o których mowa w art. 78 ust. 6 rozporządzenia ogólnego, w kontekście instrumentów inżynierii finansowej (zob. sekcja 3.6. wytycznych);

---

³ Wcześniej złożenie może zostać uznane za właściwe, jeżeli konieczne jest zapewnienie skutecznego przeprogramowania środków niewykorzystanych w ramach decyzji w sprawie dużego projektu.

- wydatki, o których mowa w art. 49–53 rozporządzenia wykonawczego;
- wydatki na pomoc państwa spełniające warunek określony w art. 78 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia ogólnego (zob. sekcja 3.8. wytycznych).

Wycofywanie nieprawidłowych kwot z wniosków o płatność przedłożonych Komisji uważane jest za ostateczne. Nie jest dozwolone ponowne przedłożenie uprzednio wycofanych nieprawidłowych wydatków we wnioskach o płatność z wyjątkiem przypadku, gdy nieprawidłowe kwoty okazały się później prawidłowe i kwalifikowalne⁴.

3.2. Szczegółowe zasady kwalifikowalności mające zastosowanie do dużych projektów

Zgodnie z art. 39 rozporządzenia ogólnego za duży projekt uznaje się operację składającą się z szeregu robót, działań lub usług, której celem samym w sobie jest ukończenie niepodzielonego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, która posiada jasno określone cele i której całkowity koszt przekracza kwotę 50 mln EUR⁵.

W przypadkach, w których decyzja Komisji w sprawie dużego projektu została przyjęta przed zmianą progu dla dużych projektów dotyczących środowiska naturalnego (tj. przed dniem 25 czerwca 2010 r.⁶), projekt uznaje się za duży projekt, nawet jeżeli całkowity koszt nie przekracza kwoty 50 mln EUR⁷.

Zatwierdzony duży projekt należy uznać za kwalifikowalny i funkcjonujący, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:

- projekt został ukończony: planowane działania zostały faktycznie zrealizowane⁸, jak przewidziano w decyzji Komisji w sprawie dużego projektu;
- projekt jest użytkowany⁹.

Organy krajowe powinny dopilnować, aby współfinansowany duży projekt został ukończony przed terminem na złożenie dokumentów zamknięcia, zgodnie z definicją podaną powyżej (chyba że ma zastosowanie sekcja 3.3. wytycznych), tak aby możliwe było osiągnięcie celów priorytetu lub priorytetów, do których projekt się odnosi, oraz zrealizowanie jego celu i funkcji. Informacje przedstawione przez państwa członkowskie w sprawozdaniu końcowym powinny umożliwiać Komisji wyciągnięcie wniosków w tym względzie.

⁴ Zob. pkt 3 noty komitetu koordynującego fundusze 10/0002/02.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 539/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do uproszczenia niektórych przepisów oraz w odniesieniu do niektórych przepisów w zakresie zarządzania finansowego.

⁶ Data wejścia w życie rozporządzenia (UE) nr 539/2010.

⁷ Zob. również przypis 13 w sekcji 3.5. wytycznych.

⁸ Żadne dalsze działania nie są wymagane do zakończenia operacji, prace zostały zakończone i odebrane zgodnie z wymogami przewidzianymi w ustawodawstwie krajowym, zob. nota komitetu koordynującego fundusze 08/0043/03.

⁹ Nie ma to związku z funkcjonowaniem. Należy jednak podkreślić przypadki znaczących nieprawidłowości w funkcjonowaniu oraz opracować stosowne strategie naprawienia ich.

3.3. Szczegółowe zasady podziału dużych projektów na etapy realizowane w dwóch okresach programowania

Jak wyjaśniono w nocie komitetu koordynującego fundusze 12/0047/02, aby ograniczyć ryzyko związane z niekompletnymi (a tym samym niekwalifikowalnymi) dużymi projektami, Komisja zaleca ustanowienie wykazu dużych projektów rozłożonych na etapy i uzgodnienie go przez Komisję i zainteresowane państwa członkowskie.

Wykaz taki należy włączyć do sprawozdania końcowego dotyczącego odnośnego programu (zob. sekcja 5.2.7 wytycznych).

Aby formalnie ubiegać się o podział dużego projektu na etapy, państwo członkowskie powinno złożyć wniosek dotyczący dużego projektu, w którym przewiduje się podział dużego projektu na etapy realizowane w dwóch okresach albo wniosek w sprawie zmiany odpowiedniej decyzji Komisji zgodnie z procedurami mającymi zastosowanie do zmiany decyzji Komisji dotyczących dużych projektów (zob. sekcja 2.3. wytycznych).

Komisja może zaakceptować wnioski w sprawie podziału dużych projektów na etapy realizowane w dwóch okresach, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- projekt nie został zatwierdzony przez Komisję jako duży projekt (infrastruktura lub inwestycja produkcyjna) w ramach okresu programowania 2000–2006,
- projekt ma dwa jasno określone etapy z punktu widzenia rzeczowego i finansowego. Zakres rzeczowy każdego etapu oraz odpowiadająca mu alokacja finansowa powinny być dokładnie opisane, a opis ten powinien stanowić część ścieżki audytowej. Alokacja finansowa na każdy etap powinna zostać ustalona odnośnie do rzeczowych elementów każdego etapu, tak aby uniknąć deklarowania Komisji tego samego wydatku dwukrotnie.
- drugi etap projektu kwalifikuje się do finansowania z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w okresie 2014–2020¹⁰;
- w ramach wniosku w sprawie zmiany dużego projektu zostanie ograniczony przydział finansowy dla projektu w okresie 2007–2013 (pierwszy etap), a zarazem zostanie utrzymany pierwotny cel ogólny dużego projektu, który musi zostać osiągnięty w okresie 2014–2020 i musi się odnosić do drugiego etapu projektu (w tym oczekiwany termin zakończenia).

Ponadto, w momencie zamknięcia, państwo członkowskie musi zapewnić spełnienie następujących warunków:

- państwo członkowskie powinno wskazać w końcowym sprawozdaniu z realizacji (zob. sekcja 5.2. wytycznych), że podjęto konieczne zobowiązanie prawne i finansowe w celu zakończenia i uruchomienia drugiego etapu (i tym samym całego projektu) w okresie 2014–2020;
- państwo członkowskie powinno przekazać wykaz wszystkich dużych projektów rozłożonych na etapy, które należy uwzględnić w odpowiednich programach w okresie 2014–2020.

Drugi etap projektu musi być zgodny z wszystkimi zasadami mającymi zastosowanie do okresu 2014–2020.

W przypadku gdy państwo członkowskie nie jest w stanie zakończyć projektu, uruchomić go i uczynić operacyjnym, może zostać zastosowana korekta finansowa, aby odzyskać kwoty nienależnie wypłacone.

---

¹⁰ Można uwzględnić finansowanie z innych instrumentów unijnych, pod warunkiem że wszystkie warunki podziału dużych projektów na etapy, określone w sekcji 3.3. wytycznych, są spełnione.

3.4. Szczegółowe zasady podziału projektów innych niż duże na etapy realizowane w dwóch okresach programowania

Zasadę podziału na etapy, jak wyjaśniono w sekcji 3.3. wytycznych, można również zastosować do projektów innych niż duże (z wyłączeniem instrumentów inżynierii finansowej). W kontekście zarządzania dzielonego przed zastosowaniem zasady podziału na etapy państwo członkowskie powinno zapewnić spełnienie poniższych warunków:

- projekt nie został wybrany przez państwo członkowskie w ramach okresu programowania 2000–2006;
- całkowity koszt każdego projektu wynosi co najmniej 5 mln EUR
- projekt ma dwa jasno określone etapy z punktu widzenia fizycznego i finansowego. Zakres rzeczowy każdego etapu oraz odpowiadająca mu alokacja finansowa powinny być dokładnie opisane, a opis ten powinien stanowić część ścieżki audytowej. Alokacja finansowa na każdy etap powinna zostać ustalona odnośnie do rzeczowych elementów każdego etapu, tak aby uniknąć deklarowania Komisji tego samego wydatku dwukrotnie.
- drugi etap projektu jest kwalifikowalny w ramach funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w okresie 2014–2020¹¹.

Drugi etap projektu musi być zgodny z wszystkimi zasadami mającymi zastosowanie do okresu 2014–2020.

Państwo członkowskie powinno wskazać w końcowym sprawozdaniu z realizacji (zob. sekcja 5.2 wytycznych), że podjęto konieczne zobowiązanie prawne i finansowe w celu zakończenia i uruchomienia drugiego etapu (i tym samym całego projektu) w okresie 2014–2020.

W przypadku gdy państwo członkowskie nie jest w stanie zakończyć projektu, uruchomić go i uczynić operacyjnym, może zostać zastosowana korekta finansowa, aby odzyskać kwoty nienależnie wypłacone.

W kontekście zamknięcia przekazanie Komisji takiego wykazu projektów obejmujących dwa okresy programowania nie jest konieczne, ale na stosowny wniosek państwa członkowskie powinny być w stanie przedstawić taki wykaz (zob. sekcja 5.2.7. wytycznych). W każdym przypadku państwo członkowskie powinno określić ilościowo w końcowym sprawozdaniu z realizacji (zob. sekcja 5.2. wytycznych) całkowitą kwotę zaangażowaną we wszystkich takich projektach rozłożonych na etapy, wyrażoną jako łączne zrealizowane poświadczone wydatki oraz odpowiadający im wkład Unii.

3.5. Niefunkcjonujące projekty¹²

Przy składaniu dokumentów zamknięcia państwa członkowskie muszą się upewnić, że wszystkie projekty uwzględnione w zamknięciu programu są funkcjonujące, to znaczy ukończone i użytkowane, aby mogły zostać uznane za kwalifikowalne¹³.

W drodze wyjątku i po indywidualnym rozpatrzeniu każdego przypadku państwo członkowskie może podjąć decyzję, pod warunkiem że istnieje odpowiednie uzasadnienie, o uwzględnieniu wydatków poniesionych na niefunkcjonujące projekty w końcowej deklaracji wydatków. W takiej sytuacji państwo członkowskie musi uwzględnić przyczyny niefunkcjonowania projektu oraz ustalić, czy

---

¹¹ Można uwzględnić finansowanie z innych instrumentów unijnych, pod warunkiem że wszystkie warunki podziału dużych projektów na etapy, określone w sekcji 3.4 wytycznych, są spełnione.

¹² Z uwzględnieniem dużych projektów (które nie są rozłożone na dwa okresy programowania).

¹³ Projekt, który spełniał wymóg art. 57, ale nie jest już funkcjonujący w momencie zamknięcia programu, nie może zostać uznany za projekt niefunkcjonujący.

skutki finansowe projektu uzasadniają takie specjalne traktowanie, sprawdzając, czy wszystkie poniższe warunki są spełnione:

- całkowity koszt każdego projektu wynosi co najmniej 5 mln EUR oraz
- wkład z funduszy na rzecz takich niefunkcjonujących projektów nie może przekraczać 10 % całkowitej alokacji w odniesieniu do programu.

Uwzględniając wydatki poniesione na niefunkcjonujące projekty w końcowej deklaracji wydatków, państwo członkowskie zobowiązuje się do zakończenia wszystkich takich niefunkcjonujących projektów nie później niż dwa lata po terminie na złożenie dokumentów zamknięcia oraz do zwrócenia Unii przydzielonego współfinansowania w razie niezakończenia takich projektów w terminie dwóch lat.

Państwa członkowskie muszą przekazać, wraz ze sprawozdaniem końcowym, wykaz takich niefunkcjonujących projektów utrzymanych w programie (zob. sekcja 5.2.8. wytycznych). Następnie państwo członkowskie powinno ściśle monitorować takie niefunkcjonujące projekty oraz co sześć miesięcy przekazywać Komisji sprawozdanie dotyczące ukończonych projektów, jak również środków podjętych w celu zakończenia pozostałych projektów, łącznie z ważnymi etapami realizacji tych środków.

W ciągu dwóch lat od terminu na złożenie dokumentów zamknięcia w odniesieniu do danego programu państwo członkowskie powinno przekazać niezbędne informacje na temat zakończenia i aspektu operacyjnego tych projektów utrzymanych w programie. Jeżeli do tego czasu takie utrzymane projekty nie zaczną funkcjonować, Komisja rozpocznie procedurę odzyskiwania środków finansowych alokowanych na cały projekt. Jeżeli państwo członkowskie nie zgadza się z odzyskaniem środków, Komisja zastosuje korektę finansową zgodnie z art. 99 rozporządzenia ogólnego¹⁴.

3.6. Szczegółowe zasady kwalifikowalności mające zastosowanie do instrumentów inżynierii finansowej zgodnie z art. 44 rozporządzenia ogólnego

Zgodnie z art. 78 ust. 6 rozporządzenia ogólnego w momencie zamknięcia wydatki kwalifikowalne określa się jako sumę poniższych pozycji:

- (1) wszelkich płatności dokonanych z funduszy do celów inwestycji w partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty objęte zintegrowanym planem rozwoju obszarów miejskich;
- (2) wszelkich płatności na inwestycje w przedsiębiorstwa dokonanych z każdego z powyższych funduszy;
- (3) wszelkich udzielonych gwarancji, w tym kwot przeznaczonych na gwarancje przez fundusze gwarancyjne;
- (4) wszelkich pożyczek lub gwarancji dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi udzielonych przez fundusze i inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancji dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważnych instrumentów, dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym;
- (5) kwalifikowalnych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie.

---

¹⁴ Wyroki Sądu potwierdzają, że Komisja jest uprawniona do zastosowania korekty finansowej w przypadku niefunkcjonujących projektów. Zob. sprawa T-60/03 Regione Siciliana przeciwko Komisji (Zb. Orz. 2005, s. II-04139), gdzie Sąd potwierdził przesłanki dokonania korekty finansowej przyjęte przez Komisję na podstawie art. 24 rozporządzenia (WE) nr 4253/88 ze względu na brak funkcjonalności współfinansowanego projektu (w szczególności pkt 82, 83 oraz 99–102 wyroku).

Jako że ostateczny wniosek o płatność musi zostać złożony w terminie do dnia 31 marca 2017 r. i nie można zadeklarować żadnych dodatkowych wydatków po terminie upływającym w dniu 31 marca 2017 r., zamknięcie programu zgodnie z art. 78 ust. 6 należy rozumieć jako ostateczną datę składania wniosków o płatność. Aby instytucja audytowa miała wystarczająco dużo czasu na przeprowadzenie swoich prac w związku z deklaracją zamknięcia, wniosek o płatność salda końcowego oraz końcową deklarację wydatków należy przedstawić instytucji audytowej z dużym wyprzedzeniem (zaleca się, aby dokumenty te zostały przedłożone instytucji audytowej co najmniej na trzy miesiące przed terminem upływającym w dniu 31 marca 2017 r.).

Aby w momencie zamknięcia wydatki mogły zostać uznane za kwalifikowalne, organy krajowe muszą mieć pewność, że wkład wypłacony na rzecz ostatecznego odbiorcy wykorzystany jest do zamierzonego celu. Nie jest jednak konieczne, aby ostateczny odbiorca zakończył wdrażanie działalności inwestycyjnej wspieranej w ramach instrumentu inżynierii finansowej do dnia złożenia dokumentów zamknięcia.

Zgodnie z art. 44 i art. 78 ust. 6 rozporządzenia ogólnego, wydatkami kwalifikowalnymi są w momencie zamknięcia programu inwestycje dokonane z wkładu z programu operacyjnego na rzecz ostatecznych odbiorców oraz kwalifikowalne koszty i opłaty związane z zarządzaniem. Zasoby zwrócone do instrumentów inżynierii finansowej z inwestycji na rzecz ostatecznych odbiorców nie są już uważane za wkład w program operacyjny. Zasoby takie powinny być traktowane zgodnie z art. 78 ust. 7 ostatnie tiret rozporządzenia ogólnego, aby zapewnić efekt rotacji wkładów do programu zainwestowanych przez instrumenty inżynierii finansowej na rzecz ostatecznych odbiorców. Ponowne użycie tych zasobów na dalsze inwestycje, niezależne od żadnego terminu, nie może zostać zadeklarowane jako wydatki kwalifikowalne w momencie zamknięcia.

3.6.1. Kwalifikowalność wydatków i wkład w program w przypadku gwarancji

W przypadku gwarancji kwota wydatków kwalifikowalnych w momencie zamknięcia stanowi wartość udzielonych gwarancji, w tym kwot przeznaczonych na gwarancje. Bez uszczerbku dla pkt 1.1.7. noty komitetu koordynującego fundusze 10/0014/05 z dnia 8 lutego 2012 r.¹⁵, zastosowanie mają postanowienia dotyczące gwarancji zawarte w sekcji 4.1. noty.

3.6.2. Kwalifikowalność kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie

Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie poniesione i wypłacone do dnia 31 marca 2017 r. są kwalifikowalne zgodnie z art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia ogólnego, w granicach określonych w art. 43 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego, oraz zgodnie z sekcją 2.6 noty komitetu koordynującego fundusze 10/0014/05 z dnia 8 lutego 2012 r.

3.6.3. Kwalifikowalność skapitalizowanych dotacji na spłatę odsetek i dotacji na opłaty gwarancyjne stosowanych w połączeniu z instrumentami inżynierii finansowej

Dotacje na spłatę odsetek oraz dotacje na opłaty gwarancyjne można uznać za część instrumentu inżynierii finansowej oraz inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi, w rozumieniu art. 44 i art. 78 ust. 6 rozporządzenia ogólnego, wyłącznie jeśli są one powiązane i połączone z pożyczkami lub gwarancjami w ramach EFRR lub EFS w jeden pakiet finansowy.

---

¹⁵ Punkt 1.1.7. został wprowadzony po raz pierwszy w nocie komitetu koordynującego fundusze 10/0014/04 z dnia 21 lutego 2011 r.

O płatności na dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne można wnioskować w momencie zamknięcia programu zgodnie z art. 78 ust. 6 rozporządzenia ogólnego po wykorzystaniu dotacji. Płatność dotacji na spłatę odsetek lub dotacji na opłaty gwarancyjne na rzecz pośrednika finansowego lub ostatecznego odbiorcy w odniesieniu do pozostających do spłaty pożyczek lub gwarancji stanowi wydatki kwalifikowalne.

Skapitalizowane dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne należne do wypłacenia po złożeniu wniosku o płatność końcową można zadeklarować jako wydatki kwalifikowalne zgodnie z art. 78 ust. 6 rozporządzenia ogólnego w odniesieniu do pożyczek lub innych instrumentów obciążonych ryzykiem, których czas trwania wykracza poza datę złożenia wniosku o płatność końcową, o ile spełnione są następujące cztery warunki:

- dotacje na spłatę odsetek oraz dotacje na opłaty gwarancyjne są powiązane i połączone z pożyczkami lub gwarancjami w ramach EFRR lub EFS w jeden pakiet finansowy;
- dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne są wypłacane w odniesieniu do pożyczek lub innych instrumentów obciążonych ryzykiem na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców do dnia 31 marca 2017 r.;
- skapitalizowane dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne oblicza się do dnia 31 marca 2017 r. jako całość zdyskontowanych zobowiązań płatniczych oraz
- łączna kwota skapitalizowanych dotacji na spłatę odsetek lub dotacji na opłaty gwarancyjne jest przeniesiona na rachunek powierniczy prowadzony w imieniu instytucji zarządzającej lub organu, który wdraża instrument inżynierii finansowej, w instytucjach finansowych w państwach członkowskich.

Wszelkie środki rezydualne pozostałe na rachunku powierniczym (z uwzględnieniem dotacji, które nie zostały wypłacone ze względu na niewykonanie zobowiązań lub wcześniejszą spłatę, oraz wszelkich narosłych odsetek) należy wykorzystać zgodnie z art. 78 ust. 7 rozporządzenia ogólnego jako środki pozostałe zgodnie z pkt 9.2.7. noty komitetu koordynującego fundusze 10/0014/05 z dnia 8 lutego 2012 r.

Instytucja zarządzająca powinna oddzielnie deklarować wydatki kwalifikowalne związane ze skapitalizowanymi dotacjami na spłatę odsetek lub dotacjami na opłaty gwarancyjne w sprawozdaniu końcowym.

3.6.4. Potencjalne obniżenia wydatków kwalifikowalnych

3.6.4.1. Opłaty za przygotowanie uiszczane przez ostatecznego odbiorcę oraz pokrywanie się z kwalifikowalnymi kosztami zarządzania i opłatami za zarządzanie

Jak wyjaśniono w pkt 2.6.17. noty komitetu koordynującego fundusze 10/0014/05 z dnia 8 lutego 2012 r., jeżeli opłaty za przygotowanie lub inne koszty administracyjne związane z instrumentem inżynierii finansowej nakładane na ostatecznych odbiorców pokrywają się z kosztami zarządzania lub opłatami za zarządzanie zadeklarowanymi jako wydatki kwalifikowalne do zwrotu z funduszy strukturalnych, odpowiednią kwotę należy odliczyć od wydatków kwalifikowalnych, określonych we wniosku o płatność z funduszy strukturalnych, zgodnie z art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia ogólnego.

3.6.4.2. Odsetki wygenerowane przez płatności z programu

Zgodnie z pkt 5.1.6 noty komitetu koordynującego fundusze 10/0014/05 z dnia 8 lutego 2012 r. odsetki wygenerowane przez płatności z programu na rzecz instrumentu inżynierii finansowej, w tym

fundusze powiernicze, które odnoszą się do wkładu funduszy strukturalnych i które podczas częściowego lub całkowitego zamknięcia programu nie zostały wykorzystane zgodnie z przepisami art. 78 ust. 6 oraz art. 78 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia ogólnego, należy odliczyć od wydatków kwalifikowalnych.

3.7. Projekty generujące dochód

Zgodnie z art. 55 rozporządzenia ogólnego w przypadku projektów generujących dochód maksymalne wydatki kwalifikowalne odpowiadają wartości luki w finansowaniu obliczonej dla projektu (bieżąca wartość kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto).

Zgodnie z notą komitetu koordynującego fundusze 07/0074/09 nowych lub dodatkowych potrąceń dochodów netto wygenerowanych przez projekty, z zastrzeżeniem art. 55 rozporządzenia ogólnego, należy dokonać najpóźniej przy składaniu dokumentów zamknięcia programu, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- (a) pewne nowe źródła dochodów nie zostały uwzględnione przy obliczaniu luki w finansowaniu lub nowe źródła dochodów pojawiły się po obliczeniu luki w finansowaniu¹⁶;
- (b) zaszły zmiany w polityce taryfowej, które mają wpływ na obliczanie luki w finansowaniu;
- (c) dochody netto zostały wygenerowane dla projektów, w odniesieniu do których nie było możliwe obiektywne oszacowanie z wyprzedzeniem dochodów wygenerowanych przez inwestycje, w związku z czym początkowo nie obliczono luki w finansowaniu.

Instytucja zarządzająca powinna obliczyć wkład, do którego projekty te są uprawnione. Instytucja certyfikująca powinna ostatecznie potrącić istniejący dochód netto z wydatków zadeklarowanych Komisji najpóźniej do dnia 31 marca 2017 r. zgodnie z art. 89 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.

3.8. Pomoc państwa i kwalifikowalność wydatków

Zgodnie z art. 78 ust. 1 rozporządzenia ogólnego w celu kwalifikowania się do programów pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (wcześniej art. 87 Traktatu), poza dokonaniem płatności przez beneficjentów, odpowiedni wkład publiczny powinien zostać wypłacony na rzecz beneficjentów przez podmiot przyznający pomoc przed złożeniem dokumentów zamknięcia.

Płatności zaliczkowe wypłacone na rzecz beneficjentów przez podmiot przyznający pomoc powinny być objęte wydatkami opłaconymi przez beneficjentów przy wdrażaniu projektu oraz uzasadnione opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej najpóźniej dnia 31 grudnia 2015 r.

3.9. Przystąpienie Chorwacji

W związku z przystąpieniem Chorwacji do Unii w lipcu 2013 r., tj. pod koniec okresu 2007–2013, w traktacie o przystąpieniu przewiduje się ustalenia i warunki, które należy zastosować w przypadku

---

¹⁶ Jeżeli projekt generuje dochód z już obliczonych źródeł, dochód taki może być wyższy lub niższy niż przewidywany, nie będzie jednak wymagał ponownego obliczenia luki w finansowaniu (o ile nie został celowo zaniżony, co zostałoby uznane za nieprawidłowość).

Chorwacji w kontekście wdrażania funduszy strukturalnych (rozdział 7 załącznika III do traktatu o przystąpieniu¹⁷).

Terminem na dokonanie automatycznego anulowania, ustanowionego w art. 93 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, będzie trzeci rok następujący po roku zobowiązania (N+3). Ponadto, data zakończenia kwalifikowalności wydatków zostaje przesunięta o jeden rok dla chorwackich programów objętych celem konwergencji oraz programów objętych komponentem celu Europejska współpraca terytorialna dotyczącym współpracy transgranicznej, w którym Chorwacja uczestniczy. W związku z tym ostateczną datą kwalifikowalności tych programów będzie dzień 31 grudnia 2016 r., zaś terminem na złożenie dokumentów zamknięcia, 31 marca 2018 r. Terminy te mają również zastosowanie do tych państw członkowskich, które uczestniczą w transgranicznych programach współpracy z Chorwacją i jedynie w odniesieniu do tych transgranicznych programów współpracy. Wszystkie powiązane terminy, na przykład terminy na zmianę decyzji Komisji, zostaną odpowiednio dostosowane.

Duże projekty w ramach IPA (projekty, których całkowity koszt jest równy lub przekracza 10 mln EUR) będą traktowane jak duże projekty zatwierdzone zgodnie z rozporządzeniem ogólnym z dniem przystąpienia.

4. SKŁADANIE DOKUMENTÓW ZAMKNIĘCIA

4.1. Dokumenty zamknięcia

W odniesieniu do płatności salda końcowego art. 89 ust. 1 rozporządzenia ogólnego stanowi, że państwa członkowskie muszą dla każdego programu złożyć wniosek o płatność, który składa się z następujących trzech dokumentów („dokumenty zamknięcia”):

- (1) wniosku o płatność salda końcowego i deklaracji wydatków zgodnie z art. 78;
- (2) końcowego sprawozdania z realizacji programu operacyjnego, w tym informacji określonych w art. 67;
- (3) deklaracji zamknięcia potwierdzonej końcowym sprawozdaniem audytowym, o którym mowa w art. 62.

Państwa członkowskie zapewniają zgodność informacji finansowych zawartych we wszystkich powyższych dokumentach, jak również w systemie SFC 2007.

4.2. Termin na złożenie dokumentów zamknięcia

Wszystkie dokumenty zamknięcia należy złożyć do dnia 31 marca 2017 r., jak określono w art. 89 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, z uwzględnieniem również operacji zawieszonych ze względu na postępowania prawne lub odwołania administracyjne. Państwa członkowskie powinny kontynuować regularne przekazywanie wniosków o płatność okresową, nawet jeśli suma dokonanych płatności zaliczkowej i płatności okresowych osiągnęła 95 % wkładu z funduszy na rzecz programu. W celu ułatwienia pracy instytucji audytowej zaleca się, aby państwa członkowskie złożyły swój ostatni wniosek o płatność okresową do dnia 30 czerwca 2016 r.¹⁸.

---

¹⁷ Dz.U. L 112 z 24.4.2012.

¹⁸ Aby zapewnić, że instytucja audytowa jest w stanie uwzględnić wydatki zadeklarowane w 2016 r. oraz z uwagi na upływający w dniu 31 marca 2017 r. termin na złożenie deklaracji zamknięcia.

Komisja prześle państwu członkowskiemu pismo na dwa miesiące przed upływem terminu na złożenie dokumentów zamknięcia programu, informując je o konsekwencjach zbyt późnego złożenia dokumentów zamknięcia.

Wszystkie trzy dokumenty wchodzi w skład pakietu zamknięcia. Komisja automatycznie anuluje tę część zobowiązania, w odniesieniu do której nie otrzymała żadnego z dokumentów zamknięcia, o których mowa w sekcji 4.1 wytycznych, do dnia 31 marca 2017 r. W takim przypadku zamknięcie programu zostanie przeprowadzone na podstawie ostatnich informacji dostępnych Komisji (ostatnia płatność okresowa oraz deklaracja wydatków, ostatnie dopuszczalne roczne sprawozdanie z realizacji oraz ostatnie dopuszczalne sprawozdanie audytowe).

Niezłożenie końcowego sprawozdania z realizacji i deklaracji zamknięcia ujawnia, że w systemie zarządzania i kontroli dotyczącym programu istnieje poważna wada stanowiąca zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Unii na rzecz programu. Dlatego też w przypadku niezłożenia tych dokumentów Komisja może dokonać korekty finansowej zgodnie z art. 99 rozporządzenia ogólnego.

Dokumenty należy złożyć drogą elektroniczną i żadne dokumenty przedłożone w wersji papierowej nie zostaną zaakceptowane. Jest to zgodne z przepisami art. 66 ust. 3 oraz art. 76 ust. 4 rozporządzenia ogólnego oraz z art. 40 ust. 1 lit. c) i e) oraz art. 40 ust. 2 lit. j) rozporządzenia wykonawczego. Komisja uzna dokumenty za złożone terminowo, jeżeli wszystkie właściwe informacje zostały przekazane, zatwierdzone i przesłane w systemie SFC. Po przesłaniu wszystkich dokumentów państwa członkowskie otrzymają potwierdzenie przyjęcia z systemu SFC, zawierające datę i godzinę przesłania dokumentów.

Nie wymaga się, aby w czerwcu 2016 r. państwa członkowskie złożyły roczne sprawozdanie z realizacji za rok 2015, z wyjątkiem danych na temat instrumentów inżynierii finansowej zgodnie z art. 67 ust. 2 lit. j) rozporządzenia ogólnego.

W grudniu 2015 r. państwa członkowskie powinny złożyć ostatnie roczne sprawozdanie audytowe.

4.3. Zmiana dokumentów po upływie terminu ich złożenia

Państwa członkowskie nie będą miały możliwości modyfikowania żadnego z dokumentów zamknięcia wymienionych w art. 89 ust. 1 rozporządzenia ogólnego po upływie terminu na ich złożenie (31 marca 2017 r.), z wyjątkiem poprawy błędów pisarskich oraz w sytuacjach opisanych poniżej.

W przypadku deklaracji wydatków i wniosku o płatność salda końcowego państwa członkowskie nie mogą zmieniać tych dokumentów w celu przedstawienia nowych wydatków, mogą natomiast skorygować wartości liczbowe w dół poprzez wycofanie wydatków.

Komisja może zażądać, aby państwo członkowskie skorygowało wniosek o płatność salda końcowego lub deklaracji wydatków w zakresie, w jakim wiąże się to z przekazaniem informacji uzupełniających lub wprowadzeniem korekt technicznych, jeżeli takie informacje uzupełniające i korekty odnoszą się do wydatków przedstawionych Komisji przed upływem terminu na ich złożenie. W takim przypadku Komisja wyznaczy państwu członkowskiemu termin dwóch miesięcy na dokonanie korekty. Jeżeli korekta nie zostanie wprowadzona w okresie dwóch miesięcy, Komisja dokona zamknięcia na podstawie dostępnych informacji.

4.4. Dostępność dokumentów

Zgodnie z art. 90 rozporządzenia ogólnego instytucja zarządzająca dopilnowuje, aby wszystkie dokumenty uzupełniające dotyczące wydatków i audytów danego programu były przechowywane do wglądu Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu przez trzy lata od daty zamknięcia programu, o której poinformowała Komisja zgodnie z art. 89 ust. 5 rozporządzenia ogólnego.

Okres trzech lat można przerwać w przypadku postępowania prawnego albo na należycie uzasadniony wniosek Komisji.

Instytucja zarządzająca udostępnia Komisji, na jej wniosek, wykaz wszystkich funkcjonujących operacji za cały okres trzech lat po zamknięciu programu.

5. TREŚĆ DOKUMENTÓW ZAMKNIĘCIA

5.1. Poświadczona deklaracja wydatków końcowych, wniosek o płatność końcową

5.1.1. Zasada ogólna

Poświadczoną deklarację wydatków końcowych, w tym wniosek o płatność końcową, należy sporządzić na formularzu określonym w załączniku X do rozporządzenia wykonawczego.

Na deklaracji wydatków należy również wskazać całkowitą kwotę wydatków kwalifikowalnych odnoszących się do regionów otrzymujących wsparcie przejściowe.

Mogą pojawić się rozbieżności między płatnościami z Unii na rzecz priorytetu a faktycznym wkładem z funduszy na rzecz operacji współfinansowanych w ramach tego priorytetu. Jest to konsekwencja elastyczności, z jaką instytucje zarządzające stosują różne stawki współfinansowania w odniesieniu do poszczególnych operacji, jak określono w art. 53 ust. 4 rozporządzenia ogólnego.

Zgodnie jednak z zasadą należytego zarządzania finansami funduszy kwota wkładu publicznego (zadeklarowanego w poświadczonej deklaracji wydatków końcowych) wypłaconego lub przewidzianego do wypłacenia na rzecz beneficjentów powinna być co najmniej równa wkładowi wypłaconemu przez Komisję na rzecz programu oraz, zgodnie z art. 80 rozporządzenia ogólnego, państwa członkowskie powinny dopilnować, aby beneficjenci otrzymali całkowitą kwotę wkładu publicznego jak najszybciej i w całości.

Zgodnie z art. 77 ust. 12 rozporządzenia ogólnego wkład Unii realizowany poprzez płatność salda końcowego nie może przekraczać o więcej niż 10% maksymalnej kwoty pomocy z funduszy przewidzianej dla każdej osi priorytetowej, określonej w decyzji Komisji o zatwierdzeniu programu operacyjnego. Jednak wkład Unii realizowany poprzez płatność salda końcowego nie może przekraczać zadeklarowanego wkładu publicznego ani maksymalnej kwoty pomocy z każdego funduszu przewidzianej dla każdego programu.

5.1.2. Zarządzanie finansowe dla niektórych państw członkowskich objętych rozporządzeniem (UE) nr 1311/2011 (zwiększenie kwoty)

W art. 77 ust. 2 rozporządzenia ogólnego (zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1311/2011) dopuszcza się możliwość wypłacenia przez Komisję, na określonych warunkach, zwiększonej kwoty w odniesieniu do każdego wniosku o płatność złożonego przez państwa członkowskie zagrożone poważnymi trudnościami w zakresie ich stabilności finansowej. Taką zwiększoną kwotę oblicza się

poprzez dodanie dziesięciu punktów procentowych do mającej zastosowanie stawki współfinansowania.

Do celów obliczenia płatności okresowych i płatności salda końcowego po zaprzestaniu przez państwo członkowskie korzystania z pomocy finansowej Komisja nie powinna brać pod uwagę zwiększonych kwot wypłaconych na rzecz państwa członkowskiego za okres, w którym państwo korzystało z tego zwiększenia.

Wkład Unii nie powinien być jednak wyższy niż wkład publiczny i maksymalna kwota pomocy z funduszy w odniesieniu do każdego priorytetu, jak określono w decyzji Komisji w sprawie zatwierdzenia programu. Jak określono w pkt 10 niniejszych wytycznych w sprawie zamknięcia, w przypadku programów wielocelowych zadeklarowany wkład publiczny i maksymalna kwota pomocy, pułap zostanie ustanowiony na poziomie celów, zgodnie z przepisami art. 22 rozporządzenia ogólnego.

5.1.3. Odzyskiwanie (w tym po złożeniu dokumentów zamknięcia) oraz nieprawidłowości

W momencie zamknięcia roczne oświadczenie za rok 2016, które należy przesłać za pomocą systemu SFC2007 (zgodnie z załącznikiem XI do rozporządzenia wykonawczego) do dnia 31 marca 2017 r., będzie traktowane następująco:

- kwoty wskazane w załączniku XI pkt 2 jako „kwoty poddane procedurze odzyskiwania” należy uwzględnić we wniosku o płatność końcową; kwoty te nie zostaną zapłacone, będą natomiast stanowiły dla Komisji zobowiązanie pozostające do realizacji. Kiedy zostały wszczęte postępowania w sprawie odzyskiwania zadeklarowanych wydatków, odnośne kwoty powinny być zadeklarowane jako „kwoty poddane procedurze odzyskiwania”. Nie powinny być one deklarowane jako „operacje zawieszona z powodów prawnych i administracyjnych”¹⁹, gdyż przypadki te powinny obejmować jedynie kwoty, których państwa członkowskie nie były w stanie zadeklarować. Państwa członkowskie powinny poinformować Komisję o wyniku procedur odzyskiwania.
- w odniesieniu do kwot zadeklarowanych zgodnie z załącznikiem XI pkt 3 jako „należności nieściągalne”, w przypadku gdy państwo członkowskie wnioskuje, aby udział Unii został pokryty z budżetu ogólnego Unii Europejskiej, Komisja przeprowadzi odpowiednią analizę każdego przypadku. W tym względzie Komisja a) poinformuje państwo członkowskie na piśmie o swoim zamiarze wszczęcia dochodzenia w odniesieniu do takiej kwoty albo b) zwróci się do państwa członkowskiego o kontynuowanie procedury odzyskiwania, albo c) wyrazi zgodę na pokrycie udziału Unii z budżetu ogólnego Unii Europejskiej;
- zobowiązanie pozostanie otwarte dla kwot zadeklarowanych zgodnie z załącznikiem XI pkt 3, w odniesieniu do których Komisja zażądała dalszych informacji, wszczęła dochodzenie w odniesieniu do takiej kwoty lub zwróciła się do państwa członkowskiego o kontynuowanie procedury odzyskiwania;

---

¹⁹ Jak określono w art. 95 rozporządzenia ogólnego, wyjątek od automatycznego anulowania zobowiązań ma zastosowanie do kwot, których instytucja certyfikująca nie była w stanie zadeklarować Komisji z powodu operacji zawieszonych w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym, podczas gdy, jak wskazano powyżej, kwoty poddane procedurze odzyskiwania odnoszą się do kwot, które są deklarowane Komisji.

- Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby kwoty wskazane w załączniku XI pkt 3, w odniesieniu do których państwa członkowskie nie zwróciły się do Unii, aby przyjęła swój udział w stracie, zostały odliczone z poświadczonej deklaracji wydatków końcowych²⁰.

Niemniej wszelkie kwoty odzyskane po zamknięciu należy zwrócić Komisji.

5.2. Końcowe sprawozdanie z realizacji

5.2.1. Zasada ogólna

Sprawozdanie końcowe powinno zawierać informacje opisane w art. 67 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Powinno ono mieć taką samą strukturę jak roczne sprawozdanie z realizacji, ponieważ oba dokumenty opierają się na tym samym wzorze przedstawionym w załączniku XVIII do rozporządzenia wykonawczego. Sprawozdanie powinno przedstawiać sumaryczne dane i informacje dotyczące całego okresu realizacji.

5.2.2. Dopuszczalność, przyjęcie i terminy

W rozporządzeniu ogólnym nie przewiduje się żadnego terminu na sprawdzenie dopuszczalności sprawozdania końcowego. Nie zawiera ono również żadnych uregulowań odnośnie do dalszego postępowania w razie niedopuszczalności sprawozdania. Ponadto sprawozdanie dopuszczalne określa się w tym rozporządzeniu jako sprawozdanie, które zawiera wszystkie konieczne informacje, o których mowa w art. 67 ust. 2. W związku z tym, że przyjęcie sprawozdania końcowego również odbywa się na podstawie przepisów art. 67 ust. 2, dopuszczalność i przyjęcie można uznać za tożsame w kontekście zamknięcia i oba pojęcia należy stosować zamiennie.

Komisja ma zatem pięć miesięcy od daty otrzymania sprawozdania końcowego na potwierdzenie jego dopuszczalności lub przekazanie uwag państwom członkowskim w przypadku, gdy nie jest usatysfakcjonowana treścią sprawozdania i zwraca się o jego zmianę. Sprawozdanie końcowe zostanie przyjęte jedynie wówczas, gdy wszystkie uwagi Komisji zostaną uwzględnione.

W rozporządzeniu ogólnym przewiduje się ramy czasowe dla Komisji na przekazanie uwag państwom członkowskim, ale nie przewiduje się ram czasowych dla państw członkowskich na udzielenie odpowiedzi. Konieczne jest zatem ustanowienie ram na potrzeby dialogu między Komisją a państwem członkowskim.

Po przekazaniu uwag na temat sprawozdania końcowego przez Komisję państwo członkowskie będzie miało dwa miesiące na udzielenie odpowiedzi i przekazanie koniecznych informacji. Jeżeli państwo członkowskie nie może dotrzymać tego terminu, powinno poinformować o tym Komisję i wówczas termin może zostać przedłużony o kolejne dwa miesiące.

Jeżeli państwo członkowskie nie jest w stanie poprawić sprawozdania końcowego, Komisja odrzuci je i będzie kontynuowała proces zamknięcia na podstawie dostępnych dokumentów. Komisja może równocześnie zastosować korekty finansowe w kontekście art. 99 rozporządzenia ogólnego.

Sprawozdanie końcowe ma zostać sprawdzone i przyjęte przez Komisję w terminie jednego roku od daty jego otrzymania.

---

²⁰ Procedury dotyczące wycofywania i odzyskiwania kwot są bardziej szczegółowo omówione w wytycznej dla instytucji certyfikujących na temat sprawozdawczości oraz kwot wycofanych, kwot odzyskanych, kwot do odzyskania oraz kwot uznanych za nieściągalne, mającej zastosowanie do okresu 2007–2013 oraz pozostałej części okresu 2000–2006 (nota komitetu koordynującego fundusze nr 10/0002/00).

5.2.3. Sprawozdawczość dotycząca zwiększonej stawki

Państwa członkowskie korzystające z odstępstwa, o którym mowa w art. 77 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, muszą składać sprawozdanie dotyczące wykorzystania kwot wypłaconych jako zwiększone kwoty oraz szczegółowe informacje na temat wszelkich środków uzupełniających podjętych w celu zagwarantowania, że kwoty te zostały ukierunkowane na konkretne projekty, które promują konkurencyjność, wzrost i zatrudnienie.

5.2.4. Sprawozdawczość dotycząca dużych projektów

Jeżeli duży projekt jest współfinansowany przez więcej niż jeden program, wszystkie odnośne programy powinny zawierać odniesienia do konkretnego projektu lub informacje na jego temat.

Państwa członkowskie powinny potwierdzić w sprawozdaniu końcowym, że duże projekty są ukończone i użytkowane (o ile nie ma zastosowania sekcja 3.3. wytycznych) oraz że zostały zrealizowane zgodnie z odpowiadającymi decyzjami Komisji. Ponadto państwa członkowskie, jak przewidziano w załączniku XVIII do rozporządzenia wykonawczego, powinny przedstawić wykaz ukończonych dużych projektów, zawierający następujące informacje:

- datę ich ukończenia;
- łączne końcowe koszty inwestycji, w tym źródła finansowania²¹;
- kluczowe wskaźniki produktu i rezultatu, włącznie, w stosownych przypadkach, z podstawowymi wskaźnikami, określonymi w decyzji Komisji dotyczącej dużego projektu²².

Wykaz należy sporządzić z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku I do wytycznych.

Państwa członkowskie przedstawiają w sprawozdaniu końcowym informacje na temat wszelkich napotkanych znaczących problemów w realizacji dużych projektów oraz podjętych środków zaradczych.

Ponadto państwa członkowskie powinny wskazać wszelkie zmiany w indykatywnym wykazie dużych projektów w programie.

Informacje te powinny umożliwić Komisji ocenę zgodności zrealizowanego projektu z decyzją Komisji.

Komisja oceni przyczyny i konsekwencje ewentualnego braku zgodności zrealizowanych dużych projektów z decyzją Komisji (skutki finansowe lub fizyczne) oraz może zastosować korektę finansową (na podstawie art. 99 i 100 rozporządzenia ogólnego oraz zgodnie z dalszymi szczegółami przedstawionymi w decyzji Komisji C(2011)7321).

²¹ Jak wskazano we wzorze przedstawionym w pkt H.2.2 załączników XXI i XXII do rozporządzenia wykonawczego.

²² Szczegółowe wytyczne dotyczące koncepcji wskaźników zawarto w dokumencie roboczym nr 2 „Ogólne wytyczne dotyczące metod oceny: wskaźniki monitorowania i oceny”.
Wskaźniki produktu odnoszą się do działalności. Są one mierzone w jednostkach fizycznych lub monetarnych (np. długość zbudowanych torów kolejowych, liczba przedsiębiorstw wspartych finansowo itp.).
Wskaźniki rezultatu odnoszą się do bezpośredniego i natychmiastowego wpływu programu na beneficjentów bezpośrednich. Mogą one dostarczać informacji na temat zmian na przykład w zachowaniu, możliwościach lub wynikach działania beneficjentów. Wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (skrócenie czasu podróży, liczba osób, które ukończyły szkolenie, liczba wypadków drogowych itp.) lub finansowy (efekt dźwigni środków z sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu itp.).

5.2.5. *Sprawozdawczość dotycząca instrumentów inżynierii finansowej*

W art. 67 ust. 2 lit. j) rozporządzenia ogólnego określa się informacje, które należy przekazać w sprawozdaniu końcowym jako część pakietu zamknięcia:

- opis danego instrumentu inżynierii finansowej i postanowienia dotyczące jego wdrażania;
- określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej, w tym działających poprzez fundusze powiernicze;
- wkład z funduszy strukturalnych i krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej;
- wkład z funduszy strukturalnych i krajowych środków współfinansowania wpłaconych w ramach danego instrumentu inżynierii finansowej.

Sprawozdanie końcowe powinno zawierać opisowe podsumowanie instrumentu lub instrumentów inżynierii finansowej oraz postanowień dotyczących wdrażania. Do celów sprawozdawczości końcowej „postanowienia dotyczące wdrażania” należy interpretować w szerokim znaczeniu, aby osiągnąć cel ogólny polegający na przedstawieniu wyważonego przeglądu działania instrumentów inżynierii finansowej w okresie 2007–2013.

Sprawozdanie końcowe powinno zawierać następujące informacje:

- (1) liczbę i rodzaj funduszy utworzonych w okresie programowania;
- (2) tożsamość krajowych podmiotów udzielających współfinansowania oraz rodzaj krajowego współfinansowania (pożyczka, wkład niepieniężny). Należy wyraźnie wskazać wszelkie fundusze współfinansowania;
- (3) datę podpisania i czas trwania umów o finansowaniu będących podstawą operacji;
- (4) informacje na temat wyboru zarządzającego funduszem powierniczym, zarządzających funduszami oraz ostatecznych odbiorców;
- (5) rodzaje oferowanych produktów oraz docelowi ostateczni odbiorcy;
- (6) informacje na temat wycofania środków programu z instrumentów inżynierii finansowej;
- (7) kwotę skapitalizowanych dotacji na spłatę odsetek oraz dotacji na opłaty gwarancyjne (o których mowa w sekcji 3.6.3.);
- (8) odsetki wygenerowane przez płatności z programu oraz odnoszące się do funduszy strukturalnych;
- (9) zwięzłą ogólną ocenę wyników funduszu pod względem jego wkładu w osiągnięcie celów programu i odnośnego priorytetu;
- (10) informacje na temat pozostałych środków, w tym:
  - (a) wartość pozostałych środków (środki rezydualne oraz wartość inwestycji i udziałów zaksięgowana przed datą złożenia dokumentów zamknięcia) odnoszących się do środków EFRR/EFSD;
  - (b) data likwidacji (przewidziana w umowie o finansowaniu) oraz przyrost pozostałych środków;
  - (c) informacje na temat ponownego wykorzystania pozostałych środków odnoszących się do funduszy strukturalnych, określające właściwy organ, który jest odpowiedzialny za zarządzanie pozostałymi środkami, sposobu ich ponownego wykorzystania, celu, odnośnego obszaru geograficznego oraz przewidywanego czasu trwania;

- (11) w zakresie, w jakim instrumenty finansowe napotkały szczególne trudności lub nie osiągnęły podstawowych celów zawartych w odnośnych planach operacyjnych, sprawozdanie końcowe powinno zawierać zwięzłe podsumowanie głównych przyczyn takich trudności oraz charakteru, harmonogramu oraz skuteczności ewentualnych działań naprawczych podjętych (w stosownych przypadkach) przez instytucję zarządzającą, zarządzającego funduszem powierniczym lub zarządzającego funduszem.

Dodatkowe wartości liczbowe należy przekazać, korzystając z wzoru do sprawozdawczości zawartego w załączniku II do wytycznych.

5.2.6. Sprawozdawczość dotycząca rezultatów

W okresie realizacji zwrócono się do państw członkowskich w kontekście rocznych sprawozdań z realizacji o uwzględnienie, zgodnie z art. 67 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, szczegółowych informacji na temat postępów poczynionych w realizacji programu. Dotyczy to podania informacji w podziale na priorytety w odniesieniu do ich konkretnych, weryfikowalnych celów, z wykorzystaniem wskaźników, o których mowa w programie.

Ponadto zwrócono się do państw członkowskich, w kontekście oceny rocznych sprawozdań z realizacji, o wyjaśnienie wszelkich rozbieżności/postępów w zakresie uzgodnionych celów oraz zmiany celów, które niewłaściwie ustalono.

Należy jednak w miarę możliwości zachować cele dotyczące wyników, aby uniknąć pomniejszenia znaczenia interwencji. Państwa członkowskie powinny zagwarantować w swoim wniosku w sprawie zmiany, że zmienione cele są odpowiednie, zwłaszcza jeśli pierwotnie cele nie zostały prawidłowo wyznaczone. Nie należy jednak zmieniać celów, aby dostosować je do wyników, tj. zmiana celu nie polega na dostosowaniu go do faktycznych wyników.

Jeżeli w momencie zamknięcia wydaje się, że wskaźniki zgłoszone w sprawozdaniu końcowym znacznie odbiegają (tj. o ponad 25 %) od celów ustalonych w programie, wówczas państwo członkowskie powinno przedstawić wyjaśnienie i uzasadnienie, dlaczego cel nie został osiągnięty i dlaczego nie podjęto działań naprawczych w okresie realizacji. Wyjaśnienie to należy sporządzić w postaci krótkiego podsumowania o długości maksymalnie 3 stron.

5.2.7. Podział projektów na etapy

Państwa członkowskie powinny przedstawić wykaz dużych projektów, których podział na etapy został zatwierdzony za pomocą zmieniającej decyzji Komisji, jako projektów rozłożonych na okresy 2007–2013 i 2014–2020 (zob. sekcja 3.3. wytycznych). Wykaz ten należy sporządzić z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku III do wytycznych. Na stosowny wniosek państwa członkowskie powinny przedstawić wykaz projektów innych niż duże, które mają zostać rozłożone na etapy (zob. sekcja 3.4. wytycznych), z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku IV do wytycznych.

5.2.8. Niefunkcjonujące projekty

Państwa członkowskie powinny wraz ze sprawozdaniem końcowym przedstawić wykaz niefunkcjonujących projektów (zob. sekcja 3.5 wytycznych dotycząca niefunkcjonujących projektów), z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku V do wytycznych.

5.2.9. Wykorzystanie odsetek

Zgodnie z art. 83 rozporządzenia ogólnego wszelkie odsetki uzyskane z tytułu płatności zaliczkowej, niezależnie od szereblu (organ centralny, instytucja pośrednicząca) uznaje się za zasoby danego

państwa członkowskiego w formie krajowego wkładu publicznego i wykorzystuje na potrzeby operacji uzgodnionych przez instytucję zarządzającą w ramach danego programu.

W przypadku grantów globalnych (art. 43 lit. c) rozporządzenia ogólnego) zasady regulujące wykorzystanie ewentualnej kapitalizacji odsetek uwzględnia się w postanowieniach umowy zawartej między państwem członkowskim lub instytucją zarządzającą a instytucją pośredniczącą lub instytucjami pośredniczącymi.

5.2.10. Składanie sprawozdań dotyczących przestrzegania pułapów alokacji finansowej

Państwa członkowskie przedstawiają w końcowym sprawozdaniu z realizacji informacje finansowe dotyczące wydatków zadeklarowanych w stosunku do pułapów określonych w rozporządzeniu (tj. pułapów dla obszarów objętych i nieobjętych wsparciem przejściowym, podziału wydatków między koszty operacyjne a koszty inwestycyjne w ramach szczególnej alokacji dla regionów najbardziej oddalonych, podziału wydatków pomiędzy wydatki typu EFS i EFRR oraz pomocy technicznej).

5.3. Deklaracja zamknięcia

5.3.1. Zasada ogólna

Zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. e) rozporządzenia ogólnego deklaracja zamknięcia jest sporządzana przez instytucję audytową i przedkładana Komisji najpóźniej do dnia 31 marca 2017 r. Zawiera ona ocenę zasadności wniosku o wypłatę salda końcowego oraz zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków objętych końcową deklaracją wydatków, która jest poparta końcowym sprawozdaniem audytowym.

Deklaracja zamknięcia powinna się opierać na pracy audytowej przeprowadzonej przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność zgodnie ze strategią audytu, jak określono w art. 18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego. Praca ta obejmuje audyty przeprowadzone przez instytucję audytową po dniu 1 lipca 2015 r. (art. 62 lit. d) ppkt (i) rozporządzenia ogólnego); odnośne informacje należy włączyć do końcowego sprawozdania audytowego. Oznacza to, że instytucja audytowa powinna przedstawić sprawozdanie na podstawie czynności audytowych wykonanych do dnia 1 lipca 2015 r., a także na temat czynności audytowych przeprowadzonych w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. Audyty operacji przeprowadzone przez instytucję audytową zgodnie z art. 16 rozporządzenia wykonawczego w tym okresie obejmują wydatki zadeklarowane w 2015 i 2016 r.²³

W art. 18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego przewiduje się również, że deklarację zamknięcia i końcowe sprawozdanie audytowe sporządza się zgodnie ze wzorem zawartym w załączniku VIII do rozporządzenia wykonawczego. Jeżeli sprawozdanie dotyczy więcej niż jednego programu lub funduszu, informacje podaje z podziałem na poszczególne programy i fundusze²⁴. Instytucja audytowa powinna złożyć deklarację zamknięcia z podziałem na programy. Jeżeli państwa członkowskie określiły wspólny system obejmujący więcej niż jeden program, instytucja audytowa może złożyć jedną deklarację dla programów, które są częścią tego systemu, pod warunkiem że opinia jest taka sama dla wszystkich tych programów.

---

²³ Aby zagwarantować, że instytucja audytowa jest w stanie uwzględnić wydatki zadeklarowane w 2016 r. oraz z uwagi na upływający w dniu 31 marca 2017 r. termin na złożenie deklaracji zamknięcia, zaleca się, aby instytucja certyfikująca złożyła ostatni wniosek o płatność okresową do dnia 30 czerwca 2016 r., gwarantując tym samym, że po tej dacie żadne nowe wydatki nie zostaną zadeklarowane Komisji przed złożeniem wniosku o płatność końcową.

²⁴ Punkt 1 podpunkt trzeci załącznika VIII do rozporządzenia wykonawczego.

W odniesieniu do programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, deklaracja zamknięcia i końcowe sprawozdanie audytowe powinny obejmować całość programu oraz wszystkie wydatki w ramach programu kwalifikujące się do uzyskania wkładu z EFRR, jak określono w art. 18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego.

Zgodnie z art. 18 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego, w przypadku gdy istnieją ograniczenia zakresu badania lub jeżeli poziom wykrytych nieprawidłowych wydatków nie pozwala na wydanie opinii bez zastrzeżeń w deklaracji zamknięcia, instytucja audytowa powinna przedstawić przyczyny oraz oszacować zasięg problemu i jego skutki finansowe.

Jak wynika z art. 23 lit. e) rozporządzenia wykonawczego, procedury w zakresie sporządzania deklaracji zamknięcia przekazano Komisji w kontekście oceny zgodności. O wszelkich późniejszych zmianach tych procedur należy informować Komisję w kontekście rocznych sprawozdań audytowych.

W przypadku gdy państwo członkowskie złożyło wniosek o częściowe zamknięcie (nota komitetu koordynującego fundusze 08/0043/03) w okresie programowania, instytucja audytowa powinna ujawnić w końcowym sprawozdaniu audytowym wszelkie nieprawidłowości wykryte po częściowym zamknięciu dotyczące operacji objętych częściowym zamknięciem; w takim przypadku instytucja audytowa powinna również potwierdzić w końcowym sprawozdaniu audytowym, że korekty finansowe zastosowane przez Komisję zgodnie z art. 99 są korektami netto, jak określono w art. 88 ust. 3 rozporządzenia ogólnego²⁵.

5.3.2. *Dopuszczalność, przyjęcie i terminy*

Zgodnie z art. 89 ust. 3 rozporządzenia ogólnego Komisja powinna poinformować państwo członkowskie o swojej opinii na temat treści deklaracji zamknięcia w terminie pięciu miesięcy od daty jej otrzymania; deklarację zamknięcia należy uznać za przyjętą w braku uwag ze strony Komisji we wspomnianym terminie pięciu miesięcy.

Podobnie jak w przypadku procedury dialogu ustanowionej na potrzeby sprawozdania końcowego, po przekazaniu uwag na temat deklaracji zamknięcia przez Komisję państwo członkowskie będzie miało dwa miesiące na udzielenie odpowiedzi i przekazanie koniecznych informacji. Jeżeli państwo członkowskie nie może dotrzymać tego terminu, powinno poinformować o tym Komisję i wówczas termin może zostać przedłużony o kolejne dwa miesiące, z wyjątkiem sytuacji, gdy wymagane jest przeprowadzenie dalszych czynności audytowych przez państwo członkowskie – wówczas termin może zostać przedłużony o okres uznany za niezbędny do zakończenia tych czynności. Deklaracja zamknięcia zostanie przyjęta jedynie wówczas, gdy wszystkie uwagi Komisji zostaną uwzględnione.

Deklaracja zamknięcia ma zostać sprawdzona i przyjęta przez Komisję w terminie jednego roku od daty jej otrzymania, z wyjątkiem przypadków, gdy ze względu na wniosek o przeprowadzenie dalszych czynności audytowych wymagany jest dłuższy okres.

Niezłożenie deklaracji zamknięcia ujawnia, że w systemie zarządzania i kontroli dotyczącym programu istnieje poważna wada stanowiąca zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Unii na rzecz programu w rozumieniu art. 99 rozporządzenia ogólnego. Złożenie deklaracji zamknięcia, która nie zawiera oceny zasadności i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków objętych końcową deklaracją wydatków, może prowadzić do takiego samego wniosku.

---

²⁵ Art. 88 ust. 3 został zmieniony rozporządzeniem 539/2010 i korekta nie musi być korektą netto w przypadku wykrycia i skorygowania nieprawidłowości przez samo państwo członkowskie.

W takich przypadkach oraz gdy deklaracja zamknięcia ujawnia nieprawidłowości i braki systemowe nieskorygowane przed zamknięciem, Komisja może rozważyć wszczęcie procedury korekty finansowej na podstawie art. 99 i 100 rozporządzenia ogólnego oraz zgodnie z dalszymi szczegółami przedstawionymi w decyzji Komisji C(2011)7321 z dnia 19 października 2011 r.

Szczegółowe wytyczne dotyczące sporządzania i treści końcowego sprawozdania audytowego i deklaracji zamknięcia określono w załączniku VI do niniejszych wytycznych.

6. POMOC TECHNICZNA

6.1. Obliczenie pułapu pomocy technicznej w momencie zamknięcia

W art. 46 rozporządzenia ogólnego określono pułapy pomocy technicznej. Pułapy te mają zastosowanie zarówno na poziomie całkowitej kwoty alokowanej w podziale na cel jak i na poziomie programów. Należy zapewnić przestrzeganie tych pułapów podczas realizacji programu, przy zmianie programu operacyjnego lub zmniejszeniu alokacji z powodu anulowania zobowiązań. Jednak zgodnie z art. 77 ust. 12 rozporządzenia ogólnego (zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1297/2013), nadwyżka kwoty wydatków kwalifikowalnych poniesionych i zadeklarowanych na działania w ramach pomocy technicznej mogłaby zostać wykorzystana zgodnie z przepisami określonymi w pkt 5.1.1 ostatni akapit.

6.2 Wykorzystanie pomocy technicznej w okresie 2007–2013 na działania z zakresu przygotowania okresu programowania 2014–2020

Pomoc techniczną dotyczącą programów w okresie 2007–2013 reguluje art. 46 rozporządzenia ogólnego. Zgodnie z art. 46 ust. 1 rozporządzenia ogólnego możliwe jest finansowanie działań z zakresu przygotowania do okresu 2014–2020. Takie działania z zakresu przygotowania powinny być jednak faktycznie kwalifikowalne zgodnie z unijnymi i krajowymi zasadami kwalifikowalności na lata 2007–2013, a ponadto powinny spełniać kryteria selekcji dotyczące danego programu. Co więcej, powinien istnieć wyraźny i możliwy do wykazania związek między proponowanymi działaniami a prowadzonymi w państwie członkowskim przygotowaniem do okresu 2014–2020.

Należy jednak podkreślić, że podstawowym celem pomocy technicznej dotyczącej bieżącego okresu jest wsparcie zarządzania programami z okresu 2007–2013 i ich realizacji.

7. ANULOWANIE

7.1. Automatyczne anulowanie

Wszystkie dotyczące operacji kwoty niezadeklarowane podczas zamknięcia zostaną anulowane, z wyjątkiem kwot, których instytucja certyfikująca nie była w stanie zadeklarować z powodu operacji zawieszonych w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym (art. 95 rozporządzenia ogólnego) lub z powodu działania siły wyższej²⁶ (art. 96 lit. c) rozporządzenia ogólnego).

²⁶

Siła wyższa została zdefiniowana przez Trybunał Sprawiedliwości jako podlegająca okolicznościom, które są nadzwyczajne, nie do przewidzenia i poza kontrolą osoby, która się na nie powołuje oraz których nie można uniknąć mimo należytej staranności (sprawa 296/86, McNicholl [1988] Zb. Orz. 1491 oraz, niedawno, sprawy połączone T-61/00 oraz T-62/00 APOL przeciwko Komisji).

Państwo członkowskie powinno wskazać w końcowym sprawozdaniu z realizacji i w deklaracji zamknięcia kwotę odnoszącą się do tych dwóch rodzajów sytuacji, których nie można było zadeklarować przy składaniu dokumentów zamknięcia.

7.2. Ponowne udostępnianie środków

Zgodnie z art. 157 rozporządzenia Rady (WE) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich anulowane środki mogą zostać ponownie udostępnione w przypadku oczywistego błędu przypisanego wyłącznie Komisji.

8. OPERACJE ZAWIESZONE W WYNIKU POSTĘPOWANIA PRAWNEGO LUB ODWOŁANIA ADMINISTRACYJNEGO O SKUTKU ZAWIESZAJĄCYM

W odniesieniu do każdej operacji, która jest przedmiotem postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym, państwo członkowskie musi podjąć decyzję przed upływem terminu na złożenie dokumentów zamknięcia dla programu, czy operację należy (całkowicie lub częściowo):

- wycofać z programu lub zastąpić inną kwalifikowalną operacją przed upływem terminu;
- utrzymać w programie.

Wyjątek od automatycznego anulowania zobowiązań ma zastosowanie do kwot, których instytucja certyfikująca nie była w stanie zadeklarować Komisji z powodu operacji zawieszonych w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym, podczas gdy, jak wskazano powyżej, kwoty poddane procedurze odzyskiwania odnoszą się do kwot, które są deklarowane Komisji.

W odniesieniu do takich utrzymanych operacji (art. 95 rozporządzenia ogólnego) państwo członkowskie powinno poinformować Komisję o kwocie, której nie można było zadeklarować w końcowej deklaracji wydatków, tak aby zobowiązanie pozostało otwarte.

Wnioskując o zastosowanie art. 95 rozporządzenia ogólnego, państwo członkowskie powinno spełnić następujące trzy warunki:

- a) udowodnić, że istnieje postępowanie prawne lub odwołanie administracyjne w odniesieniu do tej konkretnej operacji;
- b) wykazać, że postępowanie prawne lub odwołanie administracyjne ma skutek zawieszający;
- c) uzasadnić kwoty, które zmniejszą kwoty, których dotyczy potencjalnie automatyczne anulowanie.

Zawieszenie nie przedłuża ostatecznej daty kwalifikowalności wydatków, o której mowa w art. 56 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.

Maksymalne kwoty pozostające do wypłaty przez Komisję na rzecz państwa członkowskiego w odniesieniu do zawieszonych operacji stanowią zobowiązanie pozostające do realizacji, dopóki właściwe organy krajowe nie wydadzą ostatecznej decyzji.

Państwo członkowskie powinno zatem na bieżąco informować Komisję o wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego. W zależności od wyniku postępowania prawnego dalsze

płatności zostaną dokonane, kwoty już wypłacone zostaną odzyskane lub płatności już dokonane zostaną potwierdzone. W przypadku nieściągalnych należności Komisja, na wniosek państwa członkowskiego, może wyrazić zgodę w drodze decyzji na pokrycie udziału Unii w stratach z budżetu Unii Europejskiej oraz może przejść do kolejnej płatności.

Wykaz zawieszonych projektów utrzymanych w programie należy przekazać z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku VII do wytycznych.

9. PŁATNOŚCI ZAWIESZONE

Kwestie leżące u podstaw każdego zawieszenia lub przerwania płatności okresowych trwających w momencie zamknięcia (art. 92 rozporządzenia ogólnego) zostaną poddane przeglądowi w kontekście oceny deklaracji zamknięcia. Komisja obliczy płatność salda końcowego, w razie potrzeby biorąc pod uwagę korekty finansowe nałożone na dane państwo członkowskie zgodnie z art. 99 i 100 rozporządzenia ogólnego.

10. OBLICZANIE WKŁADU KOŃCOWEGO

Na poziomie osi priorytetowych,

(1) wkład Unii realizowany poprzez płatność salda końcowego nie może przekraczać w przypadku każdego funduszu kwoty wynikającej z zastosowania wskaźnika współfinansowania, ustanowionego na podstawie ostatniego obowiązującego planu finansowania, do zadeklarowanych wydatków kwalifikowalnych. W przypadku państw członkowskich korzystających z tymczasowego zwiększenia współfinansowania płatności okresowych i płatności salda końcowego (zwiększenie o 10 %) zgodnie z derogacją na podstawie art. 77 ust. 2 rozporządzenia ogólnego (zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1297/2013)²⁷, wkład Unii powinien być zwiększony o kwotę odpowiadającą 10 punktom procentowym powyżej stopy współfinansowania mającej zastosowanie do każdej osi priorytetowej lecz nieprzekraczającą 100 % mającym zastosowanie do kwoty wydatków kwalifikowalnych nowo zadeklarowanych w każdej poświadczonej deklaracji wydatków przedłożonej przez państwo członkowskie, o ile spełnia ono warunki ustanowione w art. 77 ust. 2 rozporządzenia ogólnego (zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1297/2013) lub do końca okresu programowania, w przypadku gdy, po dniu 21 grudnia 2013 r., państwo członkowskie spełnia jeden z warunków ustanowionych na podstawie art. 77 ust. 2 rozporządzenia ogólnego (zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 1297/2013);

(2) Wkład Unii wynikający z pkt (1) nie może przekraczać o więcej niż 10% maksymalnej kwoty pomocy z funduszy, określonej w decyzji Komisji o zatwierdzeniu programu operacyjnego.

Na poziomie programu,

(3) wkład Unii nie powinien przekraczać zadeklarowanego wkładu publicznego,

(4) oraz maksymalna kwota pomocy na rzecz programu operacyjnego, jak ustanowiono w decyzji Komisji zatwierdzającej program operacyjny.

W przypadku programów wielocelowych pułap dla zadeklarowanego wkładu publicznego i maksymalnej kwoty pomocy zostanie ustanowiony na poziomie celów, zgodnie z przepisami

---

²⁷ Z zastrzeżeniem przestrzegania procedury określonej w art. 77 ust. 3 rozporządzenia ogólnego.

art. 22 rozporządzenia ogólnego²⁸. Przykład obliczenia wkładu końcowego dla programu wielocelowego jest określony w załączniku VIII do niniejszych wytycznych.

11. EURO

W art. 81 rozporządzenia ogólnego określa się ustalenia dotyczące stosowania euro w ramach zarządzania budżetem funduszy strukturalnych, które mają zastosowanie w momencie zamknięcia.

W odniesieniu do instrumentów inżynierii finansowej zastosowanie mają przepisy pkt 2.8.2 noty komitetu koordynującego fundusze 10/0014/05 z dnia 8 lutego 2012 r. zmienionej po wejściu w życie rozporządzenia Komisji (WE) nr 1236/2011.

---

²⁸ Zastosowanie elastyczności na poziomie 10 % przy obliczaniu salda końcowego nie będzie ograniczone przez zastosowanie innych pułapów określonych w przepisach (tj. pułapów dla obszarów objętych i nieobjętych wsparciem przejściowym, podziału wydatków między koszty operacyjne a koszty inwestycyjne w ramach szczególnej alokacji dla regionów najbardziej oddalonych, podziału wydatków pomiędzy wydatki typu EFS i EFRR oraz pomocy technicznej).

Załącznik II:**Wzór 1: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane z udziałem funduszu powierniczego (* oznacza sekcje nieobowiązkowe)**

Nr	Wymagane informacje/dane	Format wymaganych informacji/danych	Uwagi
I. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej na poziomie funduszu powierniczego (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
I.1	Fundusz powierniczy (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)	tekst	
I.2	Status prawny funduszu powierniczego	////////////////////////////////////	
	niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej	przycisk opcji ☐ ☐	
I.2.1*	nazwa, status prawny i zarejestrowana siedziba partnerów współfinansujących	tekst	*
I.3	Podmiot zarządzający funduszem powierniczym	////////////////////////////////////	
	Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)	przycisk opcji ☐ ☐ ☐ ☐	
	Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)		
	instytucja finansowa inna niż EBI/EFI		
inny podmiot			
I.3.1	nazwa, status prawny i zarejestrowana siedziba innego	tekst	

	podmiotu		
I.4	Procedura wyboru podmiotu zarządzającego funduszem powierniczym	////////////////////////////////////	
	udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z obowiązującym prawem zamówień publicznych	przycisk opcji ☐☐☐	
	przyznanie dotacji (w rozumieniu art. 44 akapit drugi lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)		
	przyznanie kontraktu bezpośrednio EBI lub EFI		
I.5	Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą	DD/MM/RRRR	
I.6	Liczba instrumentów inżynierii finansowej wdrożonych w ramach danego funduszu powierniczego	liczba	
II. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
II.1	Instrument inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)	tekst	
II.2	Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?	////////////////////////////////////	
	a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw	przycisk opcji ☐☐☐	
	b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich		
	c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty, dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania		

	energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym.		
II.3	Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym	////////////////////////////////////	
II.3.1	kapitał własny	okienko wyboru ☐	
II.3.2	pożyczka	okienko wyboru ☐	
II.3.3	gwarancja	okienko wyboru ☐	
II.3.4	inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)	okienko wyboru ☐	
II.4	Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa, status prawny i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)	tekst	
II.5	Procedura wyboru podmiotu zarządzającego instrumentem inżynierii finansowej	////////////////////////////////////	
	udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z obowiązującym prawem zamówień publicznych	przycisk opcji ☐ ☐ ☐	
	przyznanie dotacji (w rozumieniu art. 44 akapit drugi lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)		
	przyznanie kontraktu bezpośrednio EBI lub EFI		
II.7	Status prawny instrumentu inżynierii finansowej	////////////////////////////////////	
	niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami	przycisk opcji ☐ ☐	

	wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej		
III. Wkład z funduszy strukturalnych i krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
III.1	Wkład na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej ze wszystkich programów operacyjnych		
III.1.1	Program operacyjny	tekst (Nr CCI+nazwa)	
III.1.2	Oś priorytetowa	tekst	
III.1.3	Wkład w fundusz powierniczy	%	
III.2	Wkład na rzecz danego funduszu powierniczego z tego konkretnego programu operacyjnego	////////////////////////////////////	
III.2.1	Wkład z funduszy strukturalnych	////////////////////////////////////	
III.2.1.1*	Kwoty pomocy z EFRR zadeklarowane w umowie o finansowaniu (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.2.1.2	Kwoty z EFRR faktycznie wypłacone na rzecz funduszu powierniczego (w EUR)	liczba (kwota)	
III.2.1.3*	Kwoty pomocy z EFS zadeklarowane w umowie o finansowaniu (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.2.1.4	Kwoty z EFS faktycznie wypłacone na rzecz funduszu powierniczego (w EUR)	liczba (kwota)	
III.2.2	Kwoty z krajowych środków współfinansowania	////////////////////////////////////	
III.2.2.1*	Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie (w EUR)	liczba (kwota)	*

III.2.2.2	Krajowe publiczne środki współfinansowania faktycznie wypłacone na rzecz funduszu powierniczego (w EUR)	liczba (kwota)	
III.2.2.3*	Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.2.2.4	Krajowe prywatne środki współfinansowania faktycznie wypłacone na rzecz danego funduszu powierniczego (w EUR)	liczba (kwota)	
III.3*	Inny wkład na rzecz danego funduszu powierniczego dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.4	Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz danego funduszu powierniczego (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)	liczba (kwota)	
III.5	Wkład z funduszu powierniczego	////////////////////////////////////	
III.5.1*	Kwoty z zasobów funduszu powierniczego prawnie zadeklarowane na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.5.2	Kwoty z zasobów funduszu powierniczego faktycznie wypłacone na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (w EUR)	liczba (kwota)	
III.5.3	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
III.6	Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej przez dany fundusz powierniczy (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)	liczba (kwota)	

IV. Wkład z funduszy strukturalnych i krajowych środków współfinansowania wypłaconych w ramach danego instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iv) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
IV.1	Wkład wypłacony odbiorcom końcowym w ramach pożyczek (według produktu finansowego)		
IV.1.1	Nazwa produktu	tekst	
IV.1.2*	Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem według rodzaju:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.1.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.1.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*
IV.1.2.3*	osoby fizyczne	liczba	*
IV.1.2.4*	projekty miejskie	liczba	*
IV.1.2.5*	inne	liczba	*
IV.1.3*	Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi	liczba	*
IV.1.4*	Całkowita kwota pożyczki zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)	liczba (kwota)	*
IV.1.4.1*	w tym wkład w odniesieniu do programu operacyjnego	liczba (kwota)	*
IV.1.5	Łączne kwoty na pożyczki faktycznie wypłacone na rzecz odbiorców końcowych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.1.5.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.1.6	Data podpisania umowy o finansowaniu z funduszem powierniczym	DD/MM/RRRR	

IV.2	Wkład wypłacony odbiorcom końcowym w ramach gwarancji (według produktu finansowego)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Nazwa produktu	tekst	
IV.2.2*	Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem według rodzaju	////////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.2.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.2.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*
IV.2.2.3*	osoby fizyczne	liczba	*
IV.2.2.4*	projekty miejskie	liczba	*
IV.2.2.5*	inne	liczba	*
IV.2.3*	Całkowita kwota zagwarantowana na potrzeby podpisanych umów o gwarancje (w EUR)	liczba (kwota)	*
IV.2.4	Całkowita kwota zagwarantowana na potrzeby umów o gwarancje w odniesieniu do faktycznie wypłaconych pożyczek (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.2.4.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.2.5*	Liczba faktycznie wypłaconych pożyczek w stosunku do umów o gwarancje	liczba	*
IV.2.6	Całkowita wartość faktycznie wypłaconych pożyczek w odniesieniu do umów o gwarancje (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.2.7	Data podpisania umowy o finansowaniu z funduszem powierniczym	DD/MM/RRRR	

IV.4.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.4.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.4.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*
IV.4.2.3*	osoby fizyczne	liczba	*
IV.4.2.4*	projekty miejskie	liczba	*
IV.4.2.5*	inne	liczba	*
IV.4.3	Całkowita kwota faktycznie wypłacona odbiorcom końcowym (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.4.3.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.4.4*	Liczba produktów faktycznie udostępnionych odbiorcom końcowym	liczba	*
IV.4.5	Data podpisania umowy o finansowaniu z funduszem powierniczym	DD/MM/RRRR	
IV.5	Wskaźniki	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy	liczba	*

Załącznik II:**Wzór 2: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane bez udziału funduszu powierniczego (* oznacza sekcje nieobowiązkowe)**

Nr	Wymagane informacje/dane	Format wymaganych informacji/danych	Uwagi
II.A Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
II.1	Instrument inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)	tekst	
II.2	Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?	////////////////////////////////////	
	a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw	przycisk opcji ☐ ☐ ☐	
	b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich		
	c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty, dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym.		
II.3	Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym	////////////////////////////////////	
II.3.1	kapitał własny	okienko wyboru ☐	
II.3.2	pożyczka	okienko wyboru ☐	

II.3.3	gwarancja	okienko wyboru ☐	
II.3.4	inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)	okienko wyboru ☐	
II.B Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
II.4	Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa, status prawny i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)	tekst	
II.5	Procedura wyboru podmiotu zarządzającego instrumentem inżynierii finansowej	////////////////////////////////////	
	udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z obowiązującym prawem zamówień publicznych	przycisk opcji ☐ ☐ ☐	
	przyznanie dotacji (w rozumieniu art. 44 akapit drugi lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)		
	przyznanie kontraktu bezpośrednio EBI lub EFI		
II.7	Status prawny instrumentu inżynierii finansowej	////////////////////////////////////	
	niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami	przycisk opcji ☐ ☐	
	wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej		
II.6	Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą	DD/MM/RRRR	

III. Wkład z funduszy strukturalnych i krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)

III.1	Wkład na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej ze wszystkich programów operacyjnych		
III.1.1	Program operacyjny	tekst (Nr CCI+nazwa)	
III.1.2	Oś priorytetowa	tekst (nr)	
III.1.3	Wkład w dany instrument inżynierii finansowej	%	
III.2	Wkład na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej z tego konkretnego programu operacyjnego		////////////////////////////////////
III.2.1	Wkład z funduszy strukturalnych		////////////////////////////////////
III.2.1.1*	Kwoty z EFRR zadeklarowane w umowie o finansowaniu (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.2.1.2	Kwoty z EFRR faktycznie wypłacone na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (w EUR)	liczba (kwota)	
III.2.1.3*	Kwoty z EFS zadeklarowane w umowie o finansowaniu (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.2.1.4	Kwoty z EFS faktycznie wypłacone na rzecz instrumentu inżynierii finansowej (w EUR)	liczba (kwota)	
III.2.2	Kwoty z krajowych środków współfinansowania		////////////////////////////////////
III.2.2.1*	Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie (w EUR)	liczba (kwota)	*

III.2.2.2	Krajowe publiczne środki współfinansowania faktycznie wypłacone na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (w EUR)	liczba (kwota)	
III.2.2.3*	Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.2.2.4	Krajowe prywatne środki współfinansowania faktycznie wypłacone na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (w EUR)	liczba (kwota)	
III.3*	Inny wkład na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)	liczba (kwota)	*
III.4	Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz danego instrumentu inżynierii finansowej (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)	liczba (kwota)	
IV. Wkład z funduszy strukturalnych i krajowych środków współfinansowania wypłaconych w ramach danego instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iv) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)			
IV.1	Wkład wypłacony odbiorcom końcowym w ramach pożyczek (według produktu finansowego)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Nazwa produktu	tekst	
IV.1.2*	Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem według rodzaju:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.1.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.1.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*

IV.1.2.3*	osoby fizyczne	liczba	*
IV.1.2.4*	projekty miejskie	liczba	*
IV.1.2.5*	inne	liczba	*
IV.1.3*	Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi	liczba	*
IV.1.4*	Całkowita kwota pożyczki zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)	liczba (kwota)	*
IV.1.4.1*	w tym wkład w odniesieniu do programu operacyjnego	liczba (kwota)	*
IV.1.5	Łączne kwoty na pożyczki faktycznie wypłacone na rzecz odbiorców końcowych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.1.5.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.2	Wkład wypłacony odbiorcom końcowym w ramach gwarancji (według produktu finansowego)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Nazwa produktu	tekst	
IV.2.2*	Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem według rodzaju	////////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.2.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.2.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*
IV.2.2.3*	osoby fizyczne	liczba	*
IV.2.2.4*	projekty miejskie	liczba	*
IV.2.2.5*	inne	liczba	*

IV.2.3*	Całkowita kwota pomocy zagwarantowana na potrzeby podpisanych umów o gwarancje (w EUR)	liczba (kwota)	*
IV.2.4	Całkowita kwota zagwarantowana na potrzeby umów o gwarancje w odniesieniu do faktycznie wypłaconych pożyczek (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.2.4.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.2.5*	Liczba faktycznie wypłaconych pożyczek w stosunku do umów o gwarancje	liczba	*
IV.2.6	Całkowita wartość faktycznie wypłaconych pożyczek w odniesieniu do umów o gwarancje (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.3	Wkład wypłacony odbiorcom końcowym w ramach kapitału własnego/kapitału wysokiego ryzyka (według produktu finansowego)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Nazwa produktu	tekst	
IV.3.2*	Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem według rodzaju	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.3.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.3.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*
IV.3.2.3*	projekty miejskie	liczba	*
IV.3.2.4*	inne	liczba	*
IV.3.3*	Liczba inwestycji zrealizowanych zgodnie z podpisanymi umowami	liczba	*
IV.3.4	Całkowita kwota inwestycji faktycznie zrealizowanych zgodnie z umowami (w EUR)	liczba (kwota)	

IV.3.4.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.4	Wkład wypłacony odbiorcom końcowym w ramach innych rodzajów produktu finansowego (według produktu finansowego)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Nazwa produktu	tekst	
IV.4.2*	Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem według rodzaju	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	duże przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.4.2.2*	Małe i średnie przedsiębiorstwa	liczba	*
IV.4.2.2.1*	w tym mikroprzedsiębiorstwa	liczba	*
IV.4.2.3*	osoby fizyczne	liczba	*
IV.4.2.4*	projekty miejskie	liczba	*
IV.4.2.5*	inne	liczba	*
IV.4.3	Całkowita kwota faktycznie wypłacona odbiorcom końcowym (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.4.3.1	w tym wkład z funduszy strukturalnych (w EUR)	liczba (kwota)	
IV.4.4*	Liczba produktów faktycznie udostępnionych odbiorcom końcowym	liczba	*
IV.5	Wskaźniki	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy	liczba	*

Załącznik III:

Wytyczne w sprawie zamknięcia programów 2007–2013

Zestawienie dużych projektów rozłożonych na etapy
(należy dołączyć do sprawozdania końcowego)

NAZWA PO									
NUMER CCI									
PRIORYTET	NUMER CCI PROJEKTU	PROJEKT NAZWA	DATA I NUMER PIERWSZEJ DECYZJI KOMISJI	DATA I NUMER ZMIENIAJĄCEJ DECYZJI KOMISJI (etap 1)	ŁĄCZNE KOSZTY INWESTYCJI*	WSPARCIE UNII*	WYPŁACONE WYDATKI POŚWIADCZONE ¹⁾ (w EUR)	WYPŁACONY WKŁAD UNII (w EUR)	DO REALIZACJI W OKRESIE 2014–2020 W RAMACH PO2)

1) Łączne poświadczony wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu.

2) Nazwa PO 2014–2020, w ramach którego zostanie ukończony drugi etap projektu, oraz decyzja Komisji w sprawie takiego drugiego etapu, jeżeli została już przyjęta.

* według ostatniej decyzji Komisji

Załącznik IV:

Wytyczne w sprawie zamknięcia programów 2007–2013

Zestawienie projektów rozłożonych na etapy (inne niż duże)

(należy dołączyć do sprawozdania końcowego na wniosek Komisji)

NAZWA PO						
NUMER CCI						
PRIORYTET	PROJEKT ODNIESIENIE	PROJEKT NAZWA	NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY	WYPŁACONE WYDATKI POŚWIADCZONE ¹⁾ (w EUR)	WKŁAD UNII (w EUR)	DO REALIZACJI W OKRESIE 2014–2020 W RAMACH PO2)

1) Łączne poświadczone wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu.

2) Nazwa PO 2014–2020, w ramach którego zostanie ukończony drugi etap projektu.

Załącznik V

Wytyczne w sprawie zamknięcia programów 2007–2013

Zestawienie nefunkcjonujących projektów

(należy dołączyć do sprawozdania końcowego)

NAZWA PO					
NUMER CCI					
PRIORYTET	PROJEKT ODNIESIENIE	PROJEKT NAZWA	NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY	WYPŁACONE WYDATKI POŚWIADCZONE ¹⁾ (w EUR)	WKŁAD UNII (w EUR)

1) Łączne poświadczony wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu.

Załącznik VI:

Wytyczne dotyczące sporządzania końcowego sprawozdania audytowego i deklaracji zamknięcia

11. PRZYGOTOWANIE DO ZAMKNIĘCIA

W ramach przygotowania do zamknięcia instytucje zarządzające i instytucje pośredniczące powinny:

- przeanalizować wnioski dotyczące wydatków końcowych od wszystkich beneficjentów odnośnie do wydatków poniesionych do końca 2015 r.;
- sfinalizować kontrole zarządcze zgodnie z art. 60 lit. a) i b) rozporządzenia ogólnego i art. 13 rozporządzenia wykonawczego celem zweryfikowania kwalifikowalności i zgodności z prawem wydatków;
- upewnić się, że końcowe deklaracje wydatków dotyczące programu (przedstawiane instytucji certyfikującej na długo przed terminem upływającym dnia 31 marca 2017 r.) zgadzają się z dokumentami znajdującymi się w systemie księgowym dotyczącymi danego programu oraz, że istnieje właściwa ścieżka audytu sięgająca do poziomu końcowego odbiorcy zarówno funduszy unijnych, jak i krajowych;
- sprawdzić w końcowych deklaracjach wydatków dotyczących programu kwoty wkładu publicznego faktycznie wypłacone na rzecz beneficjentów zgodnie z art. 78 ust. 1 i art. 80 rozporządzenia ogólnego;
- ustalić, czy spełnione zostały warunki określone w art. 78a, a mianowicie dotyczące zaliczek wypłaconych beneficjentom (w odniesieniu do pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (dawny art. 87 Traktatu) oraz instrumentów inżynierii finansowej (określonych w art. 44 rozporządzenia ogólnego);
- sprawdzić, czy skorygowano wszystkie błędy lub nieprawidłowości dotyczące:
  - kontroli zarządczych przeprowadzonych zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami;
  - audytów systemów przeprowadzonych przez instytucję audytową i audytów operacji przeprowadzonych zgodnie z art. 16 rozporządzenia wykonawczego;
  - weryfikacji przeprowadzonych przez instytucję certyfikującą;
  - audytów przeprowadzonych przez inne instytucje krajowe;
  - audytów przeprowadzonych przez Komisję Europejską;
  - audytów przeprowadzonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Należy zauważyć, że wiele spośród wyżej wymienionych punktów odnosi się do realizacji zadań, które należy przeprowadzać regularnie w trakcie wdrażania programów.

W ramach przygotowania do zamknięcia instytucja certyfikująca powinna:

- opracować wniosek o płatność salda końcowego i deklarację wydatków zgodnie z art. 78 rozporządzenia ogólnego;

- zapewnić dostateczną ilość informacji pochodzących od instytucji zarządzającej, aby zaświadczyć o dokładności, kwalifikowalności i zgodności z prawem zadeklarowanych kwot;
- upewnić się, że spełniono warunki określone w art. 61 (lit. b)–f)) rozporządzenia ogólnego, a mianowicie że kwoty odzyskane zostały zwrócone do budżetu ogólnego Unii Europejskiej przed zamknięciem programu operacyjnego, lub, w przeciwnym razie, że zostały uwzględnione w końcowej deklaracji wydatków.
- upewnić się, że skorygowano wszystkie błędy/nieprawidłowości oraz w pełni wdrożono ustalenia i zalecenia poaudytowe;
- wystąpić z wnioskiem o dalsze informacje lub w razie potrzeby przeprowadzić weryfikacje we własnym zakresie;
- opracować końcowe oświadczenie o wycofanych i odzyskanych kwotach, kwotach poddanych procedurze odzyskiwania i kwotach niemożliwych do odzyskania, które to oświadczenie należy przedstawić do dnia 31 marca 2017 r., zgodnie z art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego i załącznikiem XI do tego rozporządzenia;
- ważne jest, aby wniosek o płatność salda końcowego i deklarację wydatków przedstawić instytucji audytowej z dużym wyprzedzeniem (np. co najmniej na trzy miesiące przed terminem upływającym w dniu 31 marca 2017 r.), tak aby instytucja ta miała wystarczająco dużo czasu na przeprowadzenie swoich prac w związku z deklaracją zamknięcia²⁹.
- sporządzić dodatek do deklaracji wydatków dotyczący instrumentów inżynierii finansowej i pomocy państwa przewidziany w art. 78a rozporządzenia ogólnego.

Przy zamknięciu instytucja audytowa powinna:

- sprawdzić, czy w ramach prac przeprowadzonych przez instytucję zarządzającą/instytucje pośredniczące i instytucję certyfikującą przy przygotowaniu do zamknięcia właściwie uwzględniono wyżej określone punkty;
- dopilnować, aby instytucja zarządzająca, instytucje pośredniczące i instytucje certyfikujące przedstawiały wystarczające i wiarygodnie informacje, tak aby mogła ona wydać opinię w kwestii, czy w końcowej deklaracji wydatków przedstawiono prawidłowo pod każdym istotnym względem wydatki zrealizowane w ramach danego programu operacyjnego, opinię, że wniosek o płatność salda końcowego wkładu wspólnotowego na rzecz danego programu jest ważny oraz że leżące u podstaw transakcje uwzględnione w końcowej deklaracji wydatków są zgodne z prawem i prawidłowe;
- sprawdzić, czy skorygowano wszystkie błędy lub nieprawidłowości dotyczące:
  - kontroli zarządczych przeprowadzonych zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami;
  - audytów operacji przeprowadzonych zgodnie z art. 16 rozporządzenia wykonawczego;

²⁹

Ostateczne oświadczenie o wycofanych i odzyskanych kwotach, kwotach poddanych procedurze odzyskiwania i kwotach niemożliwych do odzyskania zostanie przygotowane na początku 2017 r. W każdym razie powinno ono zostać przekazane do instytucji audytowej w czasie umożliwiającym temu podmiotowi wykonywanie niezbędnych dodatkowych weryfikacji.

- audytów przeprowadzonych przez inne instytucje krajowe;
  - audytów przeprowadzonych przez Komisję Europejską;
  - audytów przeprowadzonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.
- dopilnować, aby wszystkie błędy wykryte przez instytucję audytową w kontekście przeprowadzonego przez nią audytu operacji zostały zbadane zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi sposobu postępowania w przypadku wykrycia błędów w rocznych sprawozdaniach audytowych³⁰. W szczególności „w przypadku nieprawidłowości systemowej państwo członkowskie rozszerza zakres swego dochodzenia w celu objęcia nim wszystkich operacji, których nieprawidłowości te mogą dotyczyć”³¹.
  - sprawdzić, czy instytucja certyfikująca przestrzega warunków określonych w art. 61 (lit. b)–f)) rozporządzenia ogólnego, a w szczególności warunku, zgodnie z którym kwoty odzyskane są faktycznie odejmowane przed zamknięciem programu operacyjnego;
  - sprawdzić, czy instytucja certyfikująca opracowała końcowe oświadczenie o wycofanych i odzyskanych kwotach, kwotach poddanych procedurze odzyskiwania i kwotach niemożliwych do odzyskania zgodnie z art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego i załącznikiem XI do tego rozporządzenia. Instytucja audytowa powinna sprawdzić, czy dane zawarte w oświadczeniu są poparte informacjami zawartymi w systemie instytucji certyfikującej i zawierają wszystkie nieprawidłowości podlegające korekcie finansowej do czasu zamknięcia. W końcowym sprawozdaniu audytowym należy ujawnić wyniki kontroli instytucji audytowej w tym względzie oraz jej wniosek dotyczący wiarygodności i kompletności oświadczenia instytucji certyfikującej przedstawianego zgodnie z art. 20 ust. 2. Końcowe oświadczenie o wycofanych i odzyskanych kwotach, kwotach poddanych procedurze odzyskiwania i kwotach niemożliwych do odzyskania, które instytucja audytowa uzna za niewiarygodne lub niekompletne, jest uważane za poważną wadę systemu zarządzania i kontroli i może być przedmiotem korekt finansowych;
  - sprawdzić w szczególności następujące kwestie w odniesieniu do końcowej deklaracji wydatków i wniosku o płatność końcową:
    - prawidłowość przedstawienia dokumentów;
    - prawidłowość obliczeń;
    - uzgodnienie końcowej deklaracji z deklaracjami instytucji zarządzającej oraz instytucji pośredniczących;
    - zgodność z mającymi zastosowanie tabelami finansowymi zamieszczonymi w ostatniej obowiązującej decyzji;
    - spójność z informacjami finansowymi zawartymi w sprawozdaniu końcowym z wykonania programu, w tym z informacjami dotyczącymi nieprawidłowości.
    - prawidłowość wykonania odliczeń związanych z kwotami wycofanymi i odzyskanymi wymienionymi w odpowiadających im oświadczeniach o wycofanych i odzyskanych kwotach, kwotach poddanych procedurze odzyskiwania i kwotach niemożliwych do odzyskania (załącznik XI do rozporządzenia wykonawczego);

³⁰ Nota komitetu koordynującego fundusze nr 11-0041-01-EN z 07/12/2011.

³¹ Art. 98 ust. 4 rozporządzenia ogólnego.

- sprawdzić, czy do deklaracji wydatków dołączono dodatek dotyczący instrumentów inżynierii finansowej i pomocy państwa przewidziany w art. 78a rozporządzenia ogólnego.

W końcowym sprawozdaniu audytowym instytucja audytowa powinna opisać prace wykonane w związku z wyżej wymienionymi kwestiami oraz uwzględnić następujące elementy:

- jeżeli instytucja audytowa korzysta z pracy innych instytucji krajowych w celu przeprowadzenia audytu systemów lub audytu operacji, powinna ona w pełni polegać na jakości takiej pracy wykonanej przez daną instytucję, co należy wyraźnie zaznaczyć w końcowym sprawozdaniu audytowym. Jeżeli instytucja audytowa nie może w pełni polegać na jakości takiej pracy, w końcowym sprawozdaniu powinna ujawnić środki, jakie podjęła w celu rozwiązania tego problemu, oraz stwierdzić, czy w ten sposób zyskała wystarczającą pewność, że czynności audytowe przeprowadzono zgodnie z rozporządzeniami wspólnotowymi i krajowymi oraz z uznanymi w skali międzynarodowej standardami kontroli;
- w końcowym sprawozdaniu audytowym należy przedstawić informacje dotyczące działań następczych podjętych w związku z nieprawidłowościami;
- w końcowym sprawozdaniu audytowym należy ujawnić następujące elementy w podziale na programy (i w razie potrzeby na fundusze):
  - roczne całkowite prognozowane poziomy błędu ujawniane corocznie w rocznych sprawozdaniach audytowych (lub zmieniony poziom błędu, jeżeli taki istnieje, w odniesieniu do rocznego sprawozdania audytowego za 2015 r.) (kolumna D tabeli zadeklarowanych wydatków i audytów prób);
  - roczny całkowity prognozowany poziom błędu wynikający z audytów operacji przeprowadzonych między dniem 1 lipca 2015 r. a dniem 31 grudnia 2016 r. i obejmujących wydatki zadeklarowane w 2015 r. i w 2016 r. (kolumna D);
  - roczną kwantyfikację ryzyka (kolumna E) wynikającą z: (i) zastosowania całkowitego prognozowanego poziomu błędu (jak przedstawiono w rocznym sprawozdaniu audytowym) do populacji lub (ii) zastosowania prognozowanego poziomu błędu lub wartości zryczałtowanej uzgodnionej z Komisją po dokonaniu przez nią oceny.
  - inne roczne wydatki objęte audytem (kolumna H), tj. wydatki z uzupełniających prób oraz wydatki dla próby losowej poza rokiem odniesienia i powiązaną kwotę nieprawidłowych wydatków (kolumna I);
  - sumę wszystkich korekt finansowych zastosowanych przez dane państwo członkowskie (kwoty zawarte w oświadczeniach o kwotach wycofanych lub odzyskanych ujawnionych przez państwo członkowskie na podstawie załącznika XI do rozporządzenia wykonawczego) na podstawie łącznych wydatków poniesionych przez beneficjentów (kolumna F);
  - wartość ryzyka rezydualnego dla każdego roku odniesienia (kolumna G), wynikającą z odliczenia wszystkich korekt finansowych wymienionych w poprzednim punkcie (kolumna F) od kwantyfikacji ryzyka (kolumna E);
  - poziom ryzyka rezydualnego w momencie zamknięcia, odpowiadający sumie rocznych wartości ryzyka rezydualnego podzielonej przez sumę łącznych wydatków zadeklarowanych w momencie zamknięcia. ($K = G/A$)
- opinię instytucji audytowej zawartą w deklaracji zamknięcia należy opracować z uwzględnieniem wytycznych Komisji dotyczących sposobu postępowania w przypadku

wykrycia błędów w rocznych sprawozdaniach audytowych. Oznacza to w szczególności, że instytucja audytowa może ujawnić opinię bez zastrzeżeń, jeżeli poziom ryzyka rezydualnego w momencie zamknięcia nie osiągnął progu istotności (2 % zadeklarowanych wydatków). Opinię z zastrzeżeniami uznaje się za właściwą, jeżeli poziom błędu wynosi co najmniej 2 %, chyba że dane państwo członkowskie podejmie konieczne środki naprawcze³² (przewidziane w sekcji 5.3 i 5.4 przedmiotowych wytycznych) na podstawie tego poziomu ryzyka przed przedłożeniem deklaracji zamknięcia do Komisji.

- Poniżej przedstawiono „tabelę zadeklarowanych wydatków i audytów prób”, którą należy przedstawić w pkt 9 końcowego sprawozdania audytowego.

---

³² Aby otrzymać opinię bez zastrzeżeń, środki korekcyjne będą musiały zagwarantować poziom ryzyka rezydualnego poniżej progu istotności.

TABELA ZADEKLAROWANYCH WYDATKÓW I AUDYTÓW PRÓB

Rok odniesienia	Fundusz	Odniesienie (nr CCI)	Program	Wydatki zadeklarowane w roku odniesienia (A)	Wydatki w roku odniesienia objęte audytem w ramach próby losowej (B)		Kwota i wartość procentowa (poziom błąd) nieprawidłowych wydatków w próbie losowej ^[33] (C)		Całkowity prognozowany poziom błędu ^[34] (D)			Kwantyfikacja ryzyka ^[35] (E)	Korekty finansowe zastosowane przez dane państwo członkowskie na podstawie łącznych wydatków poniesionych przez beneficjentów ^[36] (F)	Wartość ryzyka rezydualnego (G= E-F)	Inne wydatki objęte audytem (H) ^[37]	Kwota nieprawidłowych wydatków w ramach pozostałych wydatków objętych audytem (I)	Całkowite wydatki objęte audytem w ujęciu kumulacyjnym ^[38] jako wartość procentowa całkowitych wydatków zadeklarowanych w sposób skumulowany (J) = [(B)+(H)]/A	
					Kwota ^[39]	% ^[40]	Kwota	%	%									
2007																		
	EFRR	2007xx1																
	EFRR	2007xx2																
Razem dla 2007 r. (w przypadku wspólnego systemu, tego samego funduszu)																		
2008																		
	EFRR	2007xx3																
	FS	2007xx3																

³³ Jeżeli próba losowa obejmuje co najmniej dwa fundusze lub programy, przedstawione informacje dotyczące kwoty i wartości procentowej (poziomu błędu) w odniesieniu do wydatków nieregularnych dotyczą całej próby i nie można ich podać na poziomie programu/funduszu.

³⁴ Koncepcję całkowitego prognozowanego poziomu błędu wyjaśniono w pkt 4.4 wytycznych Komisji dotyczących doboru próby (nota komitetu koordynującego fundusze 08-0021-03_EN z dnia 4.4.2013 r.).

³⁵ Roczna kwantyfikacja ryzyka (kolumna E) wynikająca z: (i) zastosowania całkowitego prognozowanego poziomu błędu (jak przedstawiono w rocznym sprawozdaniu audytowym) do populacji lub zastosowania prognozowanego poziomu błędu lub wartości zryczałtowanej uzgodnionej z Komisją po dokonaniu przez nią oceny.

³⁶ Łączna kwota w kolumnie (F) powinna być spójna z kwotami zawartymi w oświadczeniu o kwotach wycofanych lub odzyskanych ujawnionych przez państwo członkowskie na podstawie załącznika XI do rozporządzenia wykonawczego.

³⁷ Wydatki z uzupełniających prób oraz wydatki dla próby losowej poza rokiem odniesienia (dalsze wytyczne można znaleźć w nocie komitetu koordynującego fundusze nr 09-0004-01-EN z 18/02/2009 w sprawie rocznych sprawozdań audytowych i opinii).

³⁸ Obejmuje zarówno wydatki objęte audytem w odniesieniu do próby losowej, jak i inne wydatki objęte audytem.

³⁹ Kwota wydatków objętych audytem.

⁴⁰ Odsetek wydatków objętych audytem w stosunku do wydatków zadeklarowanych Komisji w roku odniesienia.

Razem dla 2008 r. (w przypadku wspólnego systemu różnych funduszy)															
...															
2016															
OGÓŁEM ^[41]															
Poziom ryzyka rezydualnego w momencie zamknięcia (K) = (G)/(A)															

⁴¹ Roczne kwoty zgłaszane w kolumnie (A) powinny być równe kwotom ujawnionym w odpowiednim rocznym sprawozdaniu audytowym w tabeli 9. Całkowita kwota w kolumnie (A) powinna być równa całkowitej kwocie przedstawionej w momencie zamknięcia w poświadczeniu i deklaracji wydatków i we wniosku o płatność końcową.

Załącznik VII:

Wytyczne w sprawie zamknięcia programów 2007–2013

Zestawienie projektów zawieszonych

(należy dołączyć do sprawozdania końcowego)

NAZWA PO							
NUMER CCI							
PRIORYTET	PROJEKT ODNIESIENIE	PROJEKT NAZWA	NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY	WYDATKI KWALIFIKOWALNE PONIESIONE PRZEZ BENEFICJENTA ¹⁾ (w EUR)	WKŁAD UNII ²⁾ (w EUR)	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE*	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE SĄDOWE*

1) Łączne poświadczone wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu.

* Należy wpisać X w odpowiedniej kolumnie

2) wynikające z zastosowania stopy współfinansowania priorytetu do wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta

Załącznik

VIII:

Wytyczne w sprawie zamknięcia programów 2007–2013

Przykład obliczenia na poziomie programu i osi priorytetowej w przypadku programu wielocelowego

Plan finansowy								Końcowa deklaracja wydatków		Obliczenie na poziomie osi priorytetowej			Obliczenie na poziomie programu	
Priorytet	Całkowita kwota kwalifikowalna	UE (wkład z funduszu)	Wkład krajowy	Krajowe publiczne	Krajowe prywatne (*)	Publiczne /całość	Stopa współfinans.	Wydatki całość	Wkład publiczny	Obliczony wkład funduszu (1)	Granica elastyczności	Kwota utrzymana na poziomie priorytetu (2)	Uzupełnienie wkładu publicznego (3)	Uzupełnienie wkładu z funduszu (4)
	$A = B + (z)$	B	$(z) = (x) + (y)$	(x)	(y)	P / T	C=B/A	D	E	$F=C*D$ or $C*E$	$H=B+B*10\%$	$J=\min(F,H)$	$K=\min(J,E)$	$L=\min(K,B)$
Priorytet 1	95,000	81,000	14,000	14,000	0	P	85%	100,000	100,000	85,263	89,100	85,263		
Priorytet 2	60,000	45,000	15,000	15,000	0	P	75%	54,000	54,000	40,500	49,500	40,500		
Priorytet 3	61,000	52,000	9,000	9,000	0	P	85%	64,000	64,000	54,557	57,200	54,557		
Cel COM	216,000	178,000	38,000	38,000	0			218,000	218,000	180,321	195,800	180,321	180,321	178,000
Priorytet 4	800	600	200	150	50	T	75%	720	580	540	660	540		
Priorytet 5	7,000	6,000	1,000	800	200	T	86%	8,000	6,200	6,857	6,600	6,600		
Priorytet 6	27,000	20,000	7,000	5,000	2,000	T	74%	24,000	19,200	17,778	22,000	17,778		
Cel CONV	34,800	26,600	8,200	5,950	2,250			32,720	25,980	25,175	29,260	24,918	24,918	24,918
Program	250,800	204,600	46,200	43,950	2,250			250,720	243,980	Ostateczny wynik na poziomie programu			202,918	

(*) Wypełnić jedynie wtedy gdy osie priorytetowe wyrażone są w kosztach całkowitych

(1) Kwota wynikająca z zastosowania stopy współfinansowania, ustalonej na podstawie ostatniego obowiązującego planu finansowania, do zadeklarowanych wydatków kwalifikowalnych

(2) Uzupełnienie maksymalnej kwoty pomocy z funduszy, jak określono w decyzji Komisji zatwierdzającej program operacyjny powiększone o 10%

(3) Uzupełnienie zadeklarowanego wkładu publicznego

(4) Uzupełnienie maksymalnej kwoty pomocy z każdego funduszu na rzecz programu operacyjnego, jak określono w decyzji Komisji zatwierdzającej program operacyjny